

Pilisvörösvár Város Önkormányzatának Helyi Esélyegyenlőségi Programja

2013-2018.

2013. június 27.

Tartalom

BEVEZETÉS	3
1. A település bemutatása.....	3
2. Értékeink, küldetésünk.....	6
3. Célok.....	7
I. A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)	8
1. Jogszabályi háttér bemutatása.....	8
2. Stratégiai környezet bemutatása.....	9
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	11
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	25
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége	43
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	46
7. Fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége.....	49
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	52
9. Helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	53
II. A HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAM INTÉZKEDÉSI TERVE (HEP IT).....	53
1. A HEP IT részletei	53
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	53
A beavatkozások megvalósítói.....	55
Jövőképünk	55
Az intézkedési területek részletes kifejtése.....	57
2. Összegző táblázat – A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	65
3. Megvalósítás.....	76
3.1 A megvalósítás előkészítése	76
3.2. A megvalósítás folyamata.....	76
3.3. A HEP Fórum feladatai:.....	76
3.4. Monitoring és visszacsatolás.....	77
3.5. Nyilvánosság.....	77
3.6. Kötelezettségek és felelősség.....	77
3.7. Érvényesülés, módosítás	78
4. Elfogadás módja és dátuma.....	Hiba! A könyvjelző nem létezik.

Bevezetés

Az egyenlő bánásmód elveinek betartása az Európai Unió és a hazai társadalom elvárása. Az esélyegyenlőség biztosításának problémája sok formában jelenik meg, lépten-nyomon találkozunk vele mindennapjainkban. Kérdések özöne jelentkezik e téma kapcsán: az esélyegyenlőség jelen van-e a munkaerőpiacon, az oktatásban, a közéletben, a születéskor és a későbbiek során? Mindenki egyenlő eséllyel jut az ellátásokhoz, rendelkezik a kellő információval? Tisztában van azzal, hogy hol érdeklődhet? Tudja-e, hogy milyen ellátások illetik meg, hogy van-e választási lehetősége, hogy az ellátásokat hol igényelheti és, hogy az igénylésnek mi a módja?

Pilisvörösvár Város Önkormányzata a jelen Esélyegyenlőségi programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében teendő intézkedéseket, elérendő célkitűzéseket összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, valamint a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel.

Az önkormányzat vállalja, hogy a továbbiakban az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi programmal összehangolja a település más dokumentumait, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi program elkészítésébe és a végrehajtásába bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a saját fenntartásban működő nevelési intézményeket, valamint az önkormányzat általa működtetett oktatási intézményeket. Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

1. A település bemutatása

Pilisvörösvár (németül Werischwar) járásszékhely város Pest megyében, Budapesttől 18 km-re északnyugatra, a 10-es út és a Budapest–Esztergom-vasútvonal mentén fekszik. A városban lakók nemzetiségi összetételét tekintve Pilisvörösvár hazánk jelenlegi egyik legnagyobb lélekszámú német nemzetiségi települése. A 2011. évi népszámlálás közzétett adatai szerint Pilisvörösváron 3804-en (27,8%) vallották magukat a német nemzetiséghez tartozónak.

Vörösvár története tulajdonképpen már az ókorban elkezdődött, amikor a római légiók a mai település északi határán húzódó római úton vonultak a Nyugat meghódítására. A honfoglalás utáni időkben környékünk, budai hegyvidék a Hunt-Pázmány család birtoka volt. Egy 1367-es határjárásból tudjuk, hogy a középkorban Pilisvörösvár mai belterületén a Király-szántó, illetve Kísszántó nevű falu feküdt. A falu földművelésre kötelezett királyi szolganépek lakóhelye volt, s köznemesek birtokában volt. Kísszántó a török kor elején lakatlanná vált.

1543-ban Lala Musztafa az utak találkozásánál palánkvárat építtetett - a Buda és Esztergom közötti út védelmére - kőből, téglából, palánkból és vörös agyagból. A vár már messziről vörösen csillogott, ezért a törökök "kizil hiszár palankaszinak, azaz vörös palánkvárnak, röviden Vörösvárnak nevezték. Innen ered településünk mai neve.

1683. október 28-án a török csapatok véglegesen feladták az esztergomi várat, s rá nemsokára Vörösvárt is kiűrtették. Ezután megkezdődött Budavár ostromának 3 éves szakasza. A területre igényt tartó Eszterházy birtok egyik hivatalnokának 1683-ban kelt Vörösvárról szóló bejegyzése szerint: „... (a területet) a szörnyűséges emlékezetű 1683. évtől a török, tatár és

kuruc harci cselekmények elpusztították, és jelenleg pusztaság.” A Magyar Országos Levéltárban található 1685-ben kelt feljegyzés szerint Veresvár teljesen lakatlan.

1686. szeptember-2-án délután 6 órakor Budavára keresztény-kézbe került, s nem sokkal utána 1687-ben az egykori földesurak visszaértek elnéptelenedett birtokaikra. A földeket meg kellett volna munkálni, de hiányzott a parasztság. Ezért a földesurak I. Lipót császártól telepeseket kértek a birodalom területéről. Az első csoport 1689-ben érkezett Pilisvörösvárra délnémet területről, Sváboországból (Feketeerdő, Baden Württemberg). Egyesek a Dunán hajón (Ulmer Schachtel), mások fogaton érkeztek.

Az első betelepülők a templom mellett telepedtek le. A templom mellett létrejött utcát róluk nevezték el később Sváb utcának. Az első halottakat a templom mellett temették el. „A római katolikus egyházközséget 1692-ben alapították. A plébániai anyakönyveket 1693 óta vezetik. „1703-ban a község egy kőből épített templomot kapott, miután a korábbi kis fatemplom (1692-ből) már majdnem összedőlt;

A betelepítés nem egyszerre történt, hanem folyamatosan. Vörösvár első telepesei parasztok voltak, kézműveseket, iparosokat eleinte ritkán hallunk. A XVIII. század közepén aztán egyre több iparos érkezett. A betelepülők többsége a XVIII. század közepéig érkezett Vörösvárra.

Eleinte a legtöbb betelepülő Baden-Württembergből érkezett, de a Bajorországból ill. Ausztriából betelepültek az idők folyamán túlsúlyba kerültek. A vörösvári német nyelvjárásról ma is megállapítható, hogy bajor-burgenlandi nyelvjárás, sváb elemek már csak elvéve akadnak benne.

A betelepítés 1703 és 1711 között a kuruc harcok miatt lassúbbá vált. A Rákóczi szabadságharc idején, 1704 elején és tavaszán a kurucok egymás után kétszer is beszánguldottak Dunántúlra. Ekkor nehéz idők következtek Vörösvár lakóira, mivel a kurucok gyűlölték a betelepült németeket. A vörösváriak igyekeztek menteni az életüket, bújtak, ahova csak tudtak. Egyesek az erdőkbe, mások az „ördöglyukba” (barlang a Zsíros-hegy oldalában). A kurucokat 1704 tavaszán az osztrákok (Heister) kiszorítják a Dunántúlról.

1710-ben és 1739-ben pestis sújtotta a budai hegyvidéket, így Vörösvárt is. 1710-ben, 10 , 1739-ben 48 ember halt meg Vörösváron pestisben. Mindezek ellenére a lakosság száma a XVIII. században végén már 1500 fő körül mozgott, s nemzetiségi összetételét tekintve homogén volt.

Jelentős változást hozott a település életében, amikor 1868. december 5-én Ferenc József szentesítette az 1868. XXXVIII. Törvénycikket, a népiskolai törvényt, mely általános tankötelezettséget vezet be 6-12 éves korig, intézkedik a községi népoktatási intézetek felállításáról, az iskolák állami felügyeletéről, kimondja, hogy „minden növendék anyanyelvén nyerje az oktatást.”

A XIX. század végére Vörösvár lakossága meghaladta a 2500 főt. 1875-ben 1 orvos (dr. Lux József), 1 állatorvos, 2 szülésznő, 1 gyógyszerész van Vörösvárott, s ekkor még működik a postaállomás.

A település a Pilisvörösvár nevet 1901-ben kapta, amikor rendezett jogú községgé vált.

A lakosság száma folyamatosan nőtt. 1900-ban 3659 fő, 1910-ben már lélekszáma 5484-re emelkedik. A kőszén- és dolomit-bányák megnyitásával a vasútvonal megépítésével a lakosság munkaalkalomhoz jutott. Az első barnaszén aknát 1903-ban nyitotta meg a belga érdekeltségű Budapest-vidéki Kőszénbánya Részvénytársaság. A munkalehetőség biztosításával a bánya igen nagy mértékben hozzájárult a népesség számának növekedéséhez,

s a lakosság összetételét a jelentősen megváltoztatta: Vörösvár eddig zárt település volt, de a bányába Magyarország, sőt a Monarchia minden részéből érkeztek munkások. 1920-as népszámlálás szerint Pilisvörösvár lakosságának lélekszáma 7554, ebből német 5301 fő (70,17%), magyar 2160 fő (28,59%), a többi szlovák, szerb és egyéb. A házak száma 1100.

Az 1930-as évi népszámlálás szerint a községben 7814 lélek és 1118 ház van. Van állami elemi iskola, továbbá állami polgári fiú- és leányiskola.

A II. világháború Pilisvörösvárt sem kímélte. 1944/45 telén vonult át Vörösváron a front. 1944 szeptemberében nagy bombázások voltak. Karácsony első napján bevonultak a szovjetek. Az orosz megszállás alatt azokat a házakat, amelyekben nem laktak – mert például a nők időszakosan valamelyik rokonukhoz költöztek, hogy ne legyenek egyedül a háború alatt – feltörték és kifosztották.

A sors különös kegyének tekinthető, hogy a II. Világháborút követő 1946-os német kitelepítést Pilisvörösváron az utolsó pillanatban szerencsére leállították, bár az előkészületek már itt is megtörténtek. Alapvetően ennek köszönhető, hogy ma Pilisvörösváron él hazánk második legnagyobb német nemzetiségű közössége. A nemzetiségi nyelv, kultúra és a hagyományok ápolása a városban az óvodai oktatástól a gimnáziumi érettségiig biztosított. A nyilvántartott 29 egyesület több mint egyharmada a német nemzeti múlt ápolója és a németországi partnervárosi kapcsolatainak legfőbb életetője.

A szocializmus 40 éve alatt Pilisvörösvár keveset fejlődött. Említésre méltó az 1950-es évekből az ivóvízvezeték kiépítése, az 1960-as évekből a járdaépítések, az 1970-es – 1980-as években a Szakorvosi Rendelő és a Kultúrház felépítése, a Szabadság utca és a Dózsa György utca szilárd burkolattal való ellátása.

Az 1990-es rendszerváltozás Pilisvörösvár életében is jelentős változásokat hozott. A helyi önkormányzat fenntartásába kerültek az óvodák, az általános iskolák, a gimnázium, a zeneiskola, a szakorvosi rendelő. Létrejötték az új szociális intézmények: a Napos Oldal Szociális Központ és a Szent Erzsébet Otthon. Újraéledtek a civil szervezetek: a hagyományörző, kulturális és sportegyesületek, a tűzoltó egyesület, a polgárőrség. A település infrastruktúrája is ugrásszerűen fejlődött: bevezettük a gázt és csatornázunk, rendeztük főbb tereinket, utcáink szilárd burkolatot kaptak. Mindezek által életünk kényelmesebbé, városunk szebbé vált.

Valószínűleg ezek a fejlesztések is hozzájárultak ahhoz, hogy Pilisvörösvár 1997-ben elnyerte a városi rangot, 2005-től a Pilisvörösvári kistérség központja, 2012-től járási székhely, mely a maga közel 14.000 fős lakosságával a jelentősebb kisvárosok közé tartozik, népesebb, mint pl. Dorog, Szentgotthárd vagy Kőszeg. Térszervező ereje az agglomerációs elhelyezkedés miatt ugyan elmarad a mérete alapján elvárható szinttől, de így is betölti kisvárosi szerepkörét. Vonzáskörzete intenzíven kiterjed Pilisszentivánra és Pilisszántóra, valamint kisebb mértékben Solymárra, Piliscsabára, Tinnyére, Pilisjászfalura, Csobánkára - összesen kb. 50 ezer emberre.

A településen jelentős a kis- és közepes vállalkozások száma. A mintegy 1100 vállalkozás sok helyben lakónak biztosítja a megélhetést, a helyi munkalehetőséget. A munkaképes lakosoknak kb. a fele helyben talál magának munkát (2500 fő), a másik fele többnyire Budapestre ingázik (2500 fő). Jelentős a pilisvörösvári munkahelyekre ingázók száma is (1250 fő), főleg Buda-pestről és Pilisszentivánról, Piliscsabáról, Pilisszántóról és Solymárról. Hagyományos szakmák az építőipari kisvállalkozások, de jelentősek a kiskereskedelemmel és a szolgáltatásokkal foglalkozó vállalkozások száma is.

Igen fejlett a város intézményrendszere. A városban 5 óvoda, 2 általános iskola, 1 gimnázium, könyvtár, művelődési központ, zeneiskola, szociális központ, idősek otthona, okmányiroda, gyámhivatal, kistérségi iroda működik.

Az utóbbi évtizedek legnagyobb fejlesztése Fő utca rekonstrukció, melynek keretében a 10. sz. főút belterületi útszakaszát, azaz a város Fő utcáját teljes egészében felújítottuk. A Fő utca felújítás keretében épült meg a Polgármesteri Hivatalt új Ügyfélszolgálati Irodája, valamint az impozáns Városi Díszterem is, amely házasságkötő teremként is funkcionál.

A Fő utca rekonstrukció mellett az elmúlt években több igen jelentős beruházás mozdította elő a település fejlődését. A kisgyerekek és a fiatal generáció számára 6 játszótér született, melyek a bekerített szabvány méretű aszfaltos sportpályákkal együtt kitűnő lehetőséget biztosítanak a fiataloknak a biztonságos játékhoz és mozgáshoz. A játszótereken túl 2 új közparkot is létrehoztak, melyek közül az egyik egy helytörténeti emlékpark, a másik pedig a műemlék jellegű Erdei kápolna környezetét színesíti, és teszi nyugodt pihenésre alkalmassá.

A városban sokrétű kulturális élet zajlik, melynek központja a Művészetek Háza. Ebben az összevont intézményben integrálódott a közösségi ház, a civilek háza és a könyvtár. Az intézmény nemrég felújított Fő utcai főépületében egy minden igényt kielégítő 300 férőhelyes színházterem is található. Itt hangversenyeket, színházi előadásokat tartanak, aulájába pedig képzőművészeti kiállításokkal csalogatják be az érdeklődőket.

Szintén a Művészetek Háza keretében működik a Civilek Háza, melyben a város egyesületei találnak otthonra. Itt lehetőségük nyílik a különböző egyesületeknek arra, hogy közgyűléseket, különböző összejöveteleket tarthassanak. Az egyesületi formában működő fúvós zenekarok, táncegyüttesek, énekkarok azzal hálálják meg a város törődését, hogy sok saját kulturális programot szerveznek a város polgárai számára.

A város életét napjainkban legjelentősebben befolyásoló beruházás a Budapest-Esztergom vasútvonal korszerűsítése. A beruházás magába foglalja egy új, második sínpár lefektetését a régi mellé, ami jelentősen lecsökkenti majd a menetidőt, továbbá Pilisvörösvár két új vasúti megállóval is gazdagodni fog. Az elővárosi vasút korszerűsítésének keretében gyalogos felüljárót, kétszintű vasúti kereszteződést és a megállók mellett őrzött parkolókat is kialakítanak.

Pilisvörösvár dinamikus fejlődése mellett megőrizte azt a kisvárosi jelleget, ami az itt élők számára a nyugodt és kényelmes életet jelenti.

2. Értékeink, küldetésünk

2.1 Szolidaritás

Településünk minden tagjának érdeke a szolidaritás erősítése, amely nagyban elősegítheti a hátrányos helyzetű csoportok, fogyatékossgal élők társadalmi integrációját, foglalkoztatási és érvényesülési lehetőségeit. Ennek érdekében a fennálló fizikai és információs akadályokat meg kívánjuk szüntetni.

2.2 Méltányos és rugalmas bánásmód

A megkülönböztetés tilalma, az egyenlő bánásmód elve nem alkalmas az összes létező egyenlőtlenség megszüntetésére. Olyan pozitív, méltányos és rugalmas intézkedések kidolgozására törekszünk, amelyek elősegítik az érintettek társadalmi és foglalkoztatási pozíciójának javulását, megőrzését.

2.3 A pozitív diszkrimináció lehetősége

Az EU lehetővé teszi a nemek szerinti eltérő bánásmód alábbi formáit, ha annak célja kizárólag az, hogy kiküszöbölje a múltban elszenvedett hátrányos megkülönböztetés hatásait. A pozitív diszkrimináció csak egy lehetőség, amire az EU nem kötelezi a tagállamokat.

A gyakorlat azt mutatja, hogy hazánkban is egyre gyakrabban élnek a pozitív diszkrimináció eszközével, mert a diszkrimináció pusztánál többre van szükség az előítéletek leküzdéséhez. A pozitív diszkriminációt leggyakrabban a munkaerő-piaci érvényesülés és a közéletben való részvétel segítésére alkalmazzák

3. Célok

- 3.1.** Célunk, hogy Pilisvörösvár olyan település legyen, ahol az az elsődleges alapelve érvényesül, hogy minden ember egyenlő.
- 3.2.** Pilisvörösvár Város Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja többek között azt, hogy a közvetlen vagy közvetett diszkrimináció, hátrányos megkülönböztetés senkit ne érjen, se faji, se etnikai, nemzetiségi, vallási, nemi, életkor, családi állapot, fogyatékoság vagy más okból fakadóan.
- 3.3.** A jogok érvényesülését, a megfelelő képviseletet és az elismerést, embertársaink tiszteletben tartását minden fórumon, intézményben és a helyi munkáltatóknál is alapvető célul tűzzük ki.
- 3.4.** Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény 31. § -a értelmében a települési önkormányzat helyi esélyegyenlőségi programot fogad el, amelyben elemzi a településen hátrányos helyzetű csoportok helyzetének alakulását és meghatározza az e csoportok esélyegyenlőségét segítő célokat, kiemelt figyelmet fordítva lakhatásra, oktatásra, egészségügyre, foglalkoztatásra, valamint a szociális helyzetre.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (Későbbiekben HEP IT) tartalmazza.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)

1. Jogszabályi háttér bemutatása

A Pilisvörösvár Város Önkormányzatának helyi esélyegyenlőségi programja az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján készült. Az esélyegyenlőségi program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet

tartalmazzák.

A további jogszabályi keretet az alábbi törvények adták:

- Magyarország Alaptörvénye
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Möt.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

2013-ban Pilisvörösvár Város Önkormányzatának Képviselő-testülete elfogadta a pénzügyi és természetbeni szociális és gyermekjóléti ellátásokról szóló új, 10/2013 (III.12.) önkormányzati rendeletet. A törvényi előírásokon túl az önkormányzati rendelet célja, hogy olyan finanszírozható támogató rendszereket, támogatási formákat építsen be a gyakorlatba és olyanokat működtessen, melyeknek célja többek között a megelőzés, a problémás területek támogatása, és a rászoruló helyzetének javítása.

Pilisvörösvár Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.) 58/B.§ (2) bekezdésben kapott felhatalmazása alapján évekként elzárta létrehozta és folyamatosan működteti a Helyi Szociálpolitikai Kerekasztalt.

A Kerekasztal feladatai:

- véleményezi az éves közfoglalkoztatási terv tervezetét, javaslatot tehet annak évközi módosítására,
- véleményezi a helyi önkormányzat szolgáltatástervezési koncepciójának tervezetét, javaslatot tehet a szolgáltatástervezési koncepció módosítására,

- véleményezi a szociális és gyermekvédelmi tárgyú szakmai koncepciókat, fejlesztési terveket,
- véleményezi a helyi szociális és gyermekvédelmi rendeletek tervezetét,
- szociálpolitikai szempontból véleményezi a helyi önkormányzat feladatát ellátó szociális és gyermekvédelmi intézmények és szolgáltatások munkatervét és éves beszámolóját,
- javaslatot tehet szociális és gyermekvédelmi tárgyú döntések meghozatalára, programok lebonyolítására, új módszerek alkalmazására és jogi szabályozásra,
- kezdeményezheti a helyi szociális szükségletek felmérését, javaslatot tehet a megvalósítására,
- értékeli, elemzi a szociális és gyermekvédelmi tárgyú jogszabályok hatályosulását, a szociális és gyermekvédelmi ellátórendszert, valamint a lakosság szociális helyzetével kapcsolatos kutatások eredményét.

2. Stratégiai környezet bemutatása

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal.

A program stratégiai környezetének bemutatása többek között a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiában megfogalmazott 4 stratégiai alappillérrre épül. Ezt figyelembe véve városunk az alábbi szempontok mentén igyekszik megvalósítani az esélyegyenlőségi célkitűzéseit, jogszabályi előírásokat

Pilisvörösvár 2008-ban elfogadott Városfejlesztési koncepciójának zárótanulmánya megfogalmazza, hogy Pilisvörösvár legyen egy kellemes táji adottságokat és a fekvési előnyöket kihasználó kisváros, térségi központ, ahol a meglévő iparos és kézműves szakembergárdára támaszkodva, azoknak mintegy „helyzetbe hozásával” erősödik a helyi gazdaság és ez által a helyben foglalkoztatás.

A helyi foglalkoztatást nagymértékben előmozdítják a napjainkra már középvállalati kategóriába emelkedett vállalkozások. Ezek között kell megemlíteni a Szamos Marcipán Kft-t, a Hofstädter Faipari Kft-t és Bányai Bútorok Kft-t, a Halmschláger Zrt-t vagy Sain-Gobain Weber Terranova Kft-t.

A 2008-as évben kelt Pilisvörösvár Város Integrált városfejlesztési stratégia megfogalmazza azt a társadalmi célt, hogy biztosítani kell a település társadalmi-, és kulturális életének folyamatos fejlődését, a társadalmi széthúzás (dezintegráció) csökkentését, az összetartozás-érzés (szolidaritás) fenntartását, elősegítve ezzel a minden ember egyenlő elv érvényesülését.

Az oktatási – nevelési intézmények tekintetében Pilisvörösvár helyzete jónak mondható, hiszen mind az óvodák, mind pedig az általános iskolák, mind a középfokú oktatás és az alapfokú művészetoktatás tekintetében széles kínálati spektrum érhető el. Az alapfokú oktatás terén biztosított városunkban önként vállalt feladatként a sajátos nevelési igényű tanulók nevelése-oktatása is a Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság szakvéleménye alapján. Az önkormányzati fenntartású és működtetésű intézmények mellett működik a Piliscsabai Iskolaalapító Egyesület fenntartott Palánta Általános Iskola, „mely speciális, a gyermekek igényeihez, adottságaihoz fokozottan igazodó nevelési módszerek (személyközpontú nevelési módszerek, projekt pedagógia) alkalmazásával tesznek eleget az elvárásoknak. A felsőoktatásban részt vevő szociálisan rászoruló pilisvörösvári diákok számára Pilisvörösvár város Önkormányzata a Bursa Hungarica Felsőoktatási Ösztöndíj Pályázat keretében biztosított támogatást több éven keresztül, melyet 2013-ban a költségvetési megszorítások miatt ideiglenesen szüneteltet.

Egészségügy területén is lépések történtek az esélyegyenlőség előmozdítása tekintetében. Pilisvörösvár pozitív jellemzője, hogy jól megközelíthető, széleskörű szakorvosi ellátást biztosító Szakorvosi Rendelőintézettel rendelkezik. A térség járóbetegeinek ellátását ez a rendelőintézet biztosítja, elősegítve ezzel az egészségügyi szolgáltatásokhoz való széleskörű hozzáférést.

Szociális ellátás: a több kiemelkedő közszolgáltatás közül kiemelendő a településen élő hátrányos helyzetű célcsoportok (fogyatékkal élők, idősek, gyermekek stb.) segítségét célzó szociális alap- és szakellátás biztosítása. A szociális alap- és szakellátási feladatokat városunkban, az 1992-ben alapított Városi Napos Oldal Szociális Központ, Pilisvörösvár látja el. Ide értve a házi segítségnyújtást, a családsegítést, a gyermekjóléti feladatokat, idősek nappali és átmeneti ellátását, fogyatékosok nappali ellátását, az otthon szakápolást, valamint az étkeztetést. Az ellátás kezdetben csupán a településen lakókat segítette, ám a környék települései felől érkező egyre erősebb igény hatására mind több szolgáltatás válik térségivé. Jelenleg az alábbi 5 településre kiterjedő intézményfenntartó társulás intézményeként működik a Városi Napos Oldal Szociális Központ: Pilisvörösvár, Piliszentiván, Pilisszántó, Pilisjászfalu, Remeteszőlős.

Fő úton található a Pest Megyei Önkormányzat Speciális Otthona, amely jelenleg 112 értelmi fogyatékos ellátott számára nyújt bentlakásos elhelyezést.

1993-ban kezdte meg működését a város határában található Szent Erzsébet Idősek Otthona, ahol 250 idős ember számára biztosított a minden igényt kielégítő ellátás. A halmozottan fogyatékos gyermekek ellátását az Épülő Virgonc Gyermekekért Alapítvány „Virgonc Gyermekház” Fogyatékosok nappali Intézménye, Gyógypedagógiai Tanácsadó, Korai Fejlesztő Gondozóközpont biztosítja.

A Pilisvörösváron elérhető közszolgáltatások között egyedüli hiányosság csupán a bölcsődei ellátás tekintetében fedezhető fel: jelenleg az önkormányzat nem biztosít effajta szolgáltatást. A nem óvodaköteles gyermekek nappali ellátása magán családi napköziben megoldott. Az önkormányzat és a város területén működő családi napközik között tárgyalás folyik az együttműködés érdekében.

Lakhatás: Pilisvörösváron a polgárok többsége saját tulajdonú kertes családi házban él. Vannak társasházak is, de ezek száma nem jelentős.

A közműves ellátottság a lakóterületeken kedvezőnek mondható, s megállapítható, hogy a közművek (elektromos áram, víz, szennyvíz, gáz, csillagpontos kábeltévé, vezetékes telefon) nem csupán kiépültek, de a háztartások magas arányban igénybe is veszik az ily módon biztosított szolgáltatást. Az elektromos áram, vezetékes vízellátás belterületen teljes körűnek mondható, ezzel kapcsolatos problémák még az egykori zártkerti részekben sem jelentenek komoly problémát, igaz a zártkerti részekben a vezetékes vízellátás nem fed le minden háztartást. Az utóbbi években a szennyvíztelep kapacitásproblémái miatt nem biztosított a rákötési lehetőség a szennyvízcsatorna-hálózatra. A szennyvíztelep és csatornahálózat bővítésének kérdését a jelenleg kivitelezési folyamatban lévő, 1 milliárdos összköltségű uniós projekt oldja meg végérvényesen. A szennyvíztelep és csatornahálózat bővítésének kérdését a jelenleg kivitelezési folyamatban lévő, 1 milliárdos összköltségű uniós projekt oldja meg végérvényesen.

A fentiekben felvázolt pozitív kép nem kizárólagos. Pilisvörösváron is jelen van az a réteg, amely lakástulajdonnal nem rendelkezik és anyagi lehetőségei nem tették és nem is teszik lehetővé a lakástulajdon szerzést. Jelenleg 47 önkormányzati lakást biztosít az önkormányzat bérlakásként. Ebből 34 lakásban tartósan rászoruló bérlők élnek. Jelenleg ezek nem szociális bérlakások, ugyanakkor az ingatlanok 50 %-ban anno szociális okokból odaköltözők élnek, tehát szociális bérlakásként szolgáltak korábban ezek az ingatlanok.

A bérlakásban élőknel gyakori a köztartozások felhalmozása, annak ellenére, hogy évente mintegy 17 millió forintot biztosít lakásfenntartásra az Önkormányzat, természetesen ez nem azt jelenti, hogy a lakásfenntartási támogatás kizárólag az ezekben a lakásokban élőknek nyújtott. A lakbérhátralék megközelíti a 23 millió forintot.

Az Önkormányzat a 34 lakásból 5 db szolgálati lakást ad bérbe a település területén keletkező szakemberhiány csökkentésére.

Az Önkormányzat állandó feladata a lakásállomány kapcsán keletkező kintlévőségek behajtása, csökkentése. A lakhatás biztosítására várók becsült száma éves bontásban elenyésző, az elkészített statisztikák alapján évente 2-3 kérelem érkezik. A rendelkezésre álló önkormányzati bérlakás állomány tehát némileg lefedi az igényeket, de teljesen megnyugtató helyzetet nem biztosít. Információink szerint a lakásbérlemények iránti igényt a magánbérlemények teljes körűen kielégítik.

2.2 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését szolgáló statisztikai adatokat az Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszer (TeIR) adatbázisból, valamint a helyi nyilvántartásokból gyűjtöttük össze.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

Pilisvörösváron a mélyszegénység azaz, hogy valaki vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek, és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből a helyzetből, önerőből kilépjenek, ritkán fordul elő.

Pilisvörösváron is, mint Magyarországon mindenütt, a roma népesség helyzete. Az Európában élő körülbelül 10–12 millió roma közül sokan naponta szembesülnek az előítéletekkel, a tolerancia hiányával, a hátrányos megkülönböztetéssel és a társadalmi kirekesztettséggel.¹

2011. október 1-jén 315 ezren vallották magukat cigány (roma) nemzetiséghez tartozónak, mintegy másfélszer annyian, mint 2001-ben.² A roma lakosságról azonban nem állnak rendelkezésre pontos, megbízható és részletes adatok.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

Magyarországon a lakosság egy főre jutó nettó jövedelme az évezred elején a gazdaság teljesítményével párhuzamosan növekvő tendenciát mutatott, majd a dinamika megtört, és 2006-ról 2007-re a jövedelmek reálértéke csökkent. 2011-ben a háztartások egy főre jutó éves bruttó jövedelme 1198 ezer forint volt.³

A Pilisvörösváron élők jövedelmi helyzete megegyezik az országos átlaggal, ám ez rosszabb, mint a kistérség néhány más településén élőké.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

---

¹ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának A nemzeti romaintegrációs stratégiák uniós keretrendszere 2020-ig, http://www.eu2011.hu/files/bveu/documents/A_nemzeti_romaintegracios_strategiak_unios_keretrendszere_2020-ig.pdf, 2013. 05. 14.

² Ksh sajtótájékoztató – Népszámlálás 2011 http://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/idoszaki/nepsz2011/nepsz_sajto_20130328.pdf, 2013.05.14

³ Statisztikai tükrő VIII. évfolyam, 15. szám

A KSH 2013. I. negyedéves gyorstájékoztatója alapján, országos szinten 2013 I. negyedévében a munkanélküliek száma 509 ezer fő, a munkanélküliségi ráta 11,8% volt. Míg a férfiak munkanélküliségi rátája 0,4 százalékponttal emelkedett az előző év azonos időszakához képest, addig a nők ugyanennyivel csökkent. Mind a munkanélküliek 509 ezer fős létszáma, mind a 11,8%-os munkanélküliségi rátája lényegében megegyezett az egy évvel korábbival.

Pilisvörösvár a nyilvántartott munkanélküliek számát tekintve jó helyzetű településnek mondható. A regisztrált munkanélküliek aránya a regisztrált nem foglalkoztatott népességen belül viszonylag alacsony. 2008-as évet követően figyelhető meg a drasztikus növekedés a település regisztrált álláskeresőinek számában. A nyilvántartott álláskeresők száma 2009-ben volt a legmagasabb 324 fővel.

Nyilvántartott álláskeresők száma és aránya, 15-64 évesek száma

	15-64 év közötti lakónépesség (fő)			nyilvántartott álláskeresők száma					
	nő	férfi	összesen	nő		férfi		összesen	
				fő	%	fő	%	fő	%
2008	6 429	5 908	12 337	99	1,5	69	1,16	168	1,3
2009	6 173	6 215	12 388	152	2,4	172	2,76	324	2,6
2010	6 103	5 922	12 025	146	2,39	154	2,6	300	2,49
2011	6 106	5 860	11 966	150	2,45	141	2,4	291	2,43
2012	4815	5024	9 839	105	2,1	101	2	206	2

1. sz. táblázat

Forrás: TeIR, Pest Megyei Kormányhivatal Munkaügyi Központ Budaörsi Kirendeltség

Pilisvörösváron a nyilvántartott álláskeresők száma az elmúlt 5 év átlagában 257 fő. Átlagosan a 15-64 év közötti lakónépesség 2,1 % - ka. A nyilvántartott álláskereső nők és férfiak száma között nagymértékű eltérés nem mutatkozik, így egyértelműen nem jelenthető ki, hogy Pilisvörösváron hátrányos helyzetű lenne munkaerő-piaci szempontból az egyik vagy a másik nem.

A Pilisvörösváron a regisztrált munkanélküliek korcsoport szerinti bontása megmutatja, hogy a regisztráltak közül a 31-45 év közöttiek azok, akik magas számban képviseltetik magukat a nyilvántartott álláskeresők sorában az elmúlt 5 évben. Országosan 2013 I. negyedéves adatok alapján ugyanez a korosztály országosan 243.090 főt jelent/negyedév.

Regisztrált munkanélküliek száma korcsoport szerint

		2008	2009	2010	2011	2012
nyilvántartott álláskeresők száma összesen	fő	168	324	300	291	206
20 éves és fiatalabb	fő	1	5	4	2	2
	%	0,59	1,5	1,3	0,68	0,9
21-25 év	fő	8	26	30	15	17
	%	4,76	8	10	5,1	8,2
26-30 év	fő	14	30	21	25	23
	%	8,3	9,2	7	8,59	11,1
31-35 év	fő	33	62	43	43	23
	%	19,6	19	14,3	14,7	11,1
36-40 év	fő	21	45	57	47	28
	%	12,5	13,8	19	16,1	13,5

41-45 év	fő	22	40	18	27	18
	%	13	12,3	6	9,2	8,7
46-50 év	fő	25	30	32	39	15
	%	14,8	9,2	10,6	13,4	7,2
51-55 év	fő	28	52	48	46	31
	%	16,6	16	16	15,8	15
56-60 év	fő	16	33	46	45	37
	%	9,5	10,1	15,3	15,4	17,9
61 év felett	fő	0	1	1	2	8
	%	0	0,3	0,3	0,68	3,8

2. sz. táblázat

Forrás: TeIR, Pest Megyei Kormányhivatal Munkaügyi Központ Budaörsi Kirendeltség

Elenyésző a számuk a 20 éves vagy annál fiatalabb álláskeresőknek illetve a 61 év felettieknek. A fiatalok esetében az alacsony szám oka lehet, hogy az oktatási, képzési idők meghosszabbodtak, a fiatalok tovább maradnak az „iskolapadban”. A helyi munkanélküliséget csökkentő tényező, hogy Pilisvörösvár Önkormányzata évek óta igen aktív résztvevője a közfoglalkoztatási programoknak, amely program a résztvevők érdekei mellett az önkormányzati intézmények működését is szolgálja, lévén takarékos foglalkoztatási fajtáról van szó.

Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma és a 18-29 éves népesség száma nemenként

év	18-29 évesek száma			Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma					
	nő	férfi	összesen	nő		Férfi		összesen	
	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2008	995	999	1994	1	0,1	0	0	1	0,1
2009	989	981	1970	4	0,4	2	0,2	6	0,6
2010	1001	985	1959	8	0,79	7	0,71	15	1,5
2011	965	979	1944	4	0,41	4	0,4	8	0,81
2012	1020	987	2007	6	0,29	3	0,14	9	0,44

3. sz. táblázat

Forrás: TeIR, Pest Megyei Kormányhivatal Munkaügyi Központ Budaörsi Kirendeltség

A pályakezdő álláskereső fiatalok száma Pilisvörösvár esetében a 18-29 évesek arányához viszonyítva minimális. Figyelembe kell venni azonban, hogy kizárólag a nyilvántartott pályakezdőkről lévő adatok tükrében vizsgálható a fenti helyzet.

A regisztrált munkanélküliek helyzetét vizsgálva figyelmet kell fordítani arra is, hogy a regisztráltság ideje milyen fokú. A statisztikai adatokból látható, hogy a pilisvörösvári regisztrált álláskeresők közül igen nagy számban vannak azok, akik 180 napnál tovább maradnak távol a munkaerőpiacról. Őket nevezük tartós álláskeresőknek, pontosabban tartós munkanélküli az, aki az elhelyezkedés előtti 9 hónapon belül legalább fél évig regisztrált munkanélküli volt.

A munkanélküliek és a 180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek száma és aránya nemenként

	nyilvántartott/regisztrált munkanélküli összesen			180 napnál régebben regisztrált munkanélküli					
	fő			fő			%		
	nő	férfi	összesen	nő	férfi	összesen	Nő	férfi	összesen
2008	99	69	168	33	25	58	33,3	36	36,2
2009	152	172	324	79	74	153	51,9	43	43
2010	146	154	300	79	81	160	54,1	52,5	52,5
2011	150	141	291	79	84	163	52,6	59,5	59,5
2012	105	101	206	53	54	107	50	53,4	51,9

4. sz. táblázat

Forrás: TeIR, Pest Megyei Kormányhivatal Munkaügyi Központ Budaörsi Kirendeltség

Az adatokból levonható következtetés, hogy a regisztrált álláskeresők közel 50 % -ka 180 napnál régebben regisztrált. Ez igen magas arány, mely beavatkozást igényel.

Pilisvörösvár Város Önkormányzata nagy hangsúlyt fektet a munkanélküliség kezelésére szolgáló „eszköz” a közfoglalkoztatás biztosítására. A közfoglalkoztatás a jelenlegi piaci és gazdasági környezetben számottevő lehetőséget jelent a halmozottan hátrányban lévő, munkaerő-piacról kiszorult álláskeresőknek. A közfoglalkoztatás a munkaviszony egy speciális formája, támogatott „tranzitfoglalkoztatás”, amelynek célja, hogy a közfoglalkoztatott sikeresen vissza-, illetve bekerüljön az elsődleges munkaerőpiacra.

2011. szeptember 1. napján hatályba lépett a közfoglalkoztatásról és a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó valamint egyéb törvények módosításáról szóló 2011. évi CVI. törvény, mely megteremtette a közfoglalkoztatás törvényi kereteit és létrehozta a közfoglalkoztatás rendszerét. A közfoglalkoztatás szervezését, illetve a jogviszony létesítéséhez kapcsolódó feladatokat a polgármesteri hivatal igazgatási osztálya illetve humán erőforrás referens látta, illetve látja el.

Közfoglalkoztatásban résztvevők száma

	Közfoglalkoztatásban résztvevők személyek száma	Közfoglalkoztatásban résztvevők aránya a település aktív korú lakosságához képest	Közfoglalkoztatásban résztvevő romák/cigányok száma	Közfoglalkoztatásban résztvevők romák aránya az aktív korú roma/cigány lakosságához képest
2010	11	0,09	n.a	n.a
2011	20	0,17	5	n.a
2012	27	0,27	4	n.a

5. sz. táblázat

Forrás: Önkormányzat adatai

Pilisvörösvár Város Önkormányzata közfoglalkoztatottakkal már a 2009-es évtől létesít jogviszonyt. A fenti adatokból látható, hogy a 2010-es évben már 11 főt foglalkoztattunk. A 2011-es évben az önkormányzat 20 fővel létesített jogviszonyt, ebből 5 fő roma volt. 2012-es évben a közfoglalkoztatottak száma növekedett, 27 fő állt munkaviszonyba, ebből 4 roma. A 2012-es évben négy egyéb pilisvörösvári intézmény munkáját is segítette 6 közfoglalkoztatásban álló munkavállaló. A 2012-es évben összességében foglalkoztatott 33 fő a regisztrált álláskeresők 15 %-a.

A munkanélküliség helyzetét vizsgálni kell abból a szempontból is, hogy milyen iskolai végzettséggel rendelkezők alkotják a regisztráltak körét. A regisztrált munkanélküliek iskolai végzettség szerinti

Regisztrált munkanélküliek száma iskolai végzettség szerint

Év	nyilvántartott álláskeresők száma összesen	A nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség		8 általános végzettség		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2008	168	0	0	35	21	133	79
2009	324	2	0,6	80	24,6	242	74,6
2010	300	3	1	70	23,3	227	75,6
2011	291	4	1,3	68	23,3	219	67,5
2012	206	4	1,9	52	25,2	150	72,8

6. sz. táblázat

Forrás: TeIR, Pest Megyei Kormányhivatal Munkaügyi Központ Budaörsi Kirendeltség

Az adatok alapján elmondható, hogy a regisztráltak zöme 8 általános iskolai végzettségénél magasabb iskolai végzettséggel rendelkezik. Országos adatokat tekintve a legfeljebb általános iskolát végzettek száma 255 400 fő. Ez a létszám az álláskeresőkön belül 50,1 százalékot jelentett 2013-as év I. negyedévében.

Az elmúlt 5 évben a 8 általánosnál alacsonyabb iskolai végzettséggel rendelkezők száma növekedésnek indult. 2012-ben ennek száma 4 fő.

A fenti adatokat célszerű összevetni a település teljes lakosságának iskolázottságával is. A 2001-es népszámlálási adatok alapján, Pilisvörösváron a 15 évesnél idősebb lakosság körében az alábbiak szerint oszlik meg az általános iskolai végzettséggel rendelkezők illetve a 15 évesnél idősebb általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők száma.

Alacsonyan iskolázott népesség

év	15 éves és idősebb lakosság száma összesen			15-X éves legalább általános iskolát végzettek száma			általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők 15-x évesek száma					
	összesen	nő	férfi	összesen	nő	férfi	Összesen	nő	férfi			
	fő	fő	fő	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2001	10 780	6 284	4 496	9 142	4 663	4 479	1 638	17,9	n.a	n.a	n.a	n.a
2011	11 966	6 292	5 674	10 216	n.a	n.a	1 750	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a

7. sz. táblázat

Forrás: TeIR, KSH Népszámlálás,

A legalább általános iskolát végzett lakosság száma 2011-es évben 10 216 fő, ebből 287 fő regisztrált munkanélküli, mindösszesen 2,8 %. A 15 év feletti 8 általános iskolai végzettséggel sem rendelkező lakónépesség száma 1 750 fő, regisztrált munkanélküli ebből 4 fő (0,2 %).

A regisztrált munkanélküliek körében a regisztrálás egyik legfőbb oka, hogy valamiféle pénzbeli ellátásban részesüljenek. Az ellátások egyik formája az álláskeresési járadék.

Az álláskeresési járadék folyósítási ideje maximum 90 nap, ezt a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. tv. 26-27.§ szakasza határozza meg. A

folyósítható összeg a munkaerő-piaci járulékalap 60%-a, de legfeljebb a jogosultság kezdő napján hatályos minimálbér 100%-a lehet, azaz 98.000,-Ft/hó, 3.267,-Ft/nap
A járadékra jogosultság ugyanúgy, mint a többi ellátási forma esetében feltételekhez kötött. Érdemes összevetni a nyilvántartott álláskeresők számát a járadékra jogosultak számával. Ebből egyrészt láthatóvá válik, hogy az elmúlt 5 évben a járadékra jogosultak száma nőtt vagy csökkent illetve, hogy a nyilvántartottak közül milyen arányban részesülnek ebben az ellátási formában.

Járadékra jogosult regisztrált munkanélküliek száma

	nyilvántartott álláskeresők száma		álláskeresési járadékra jogosultak	
	fő	%	fő	%
2008	168		30	17,8
2009	324		64	19,7
2010	300		58	19,3
2011	291		36	12,3
2012	206		18	8,7

8. sz. táblázat

Forrás: TeIR, Pest Megyei Kormányhivatal Munkaügyi Központ Budaörsi Kirendeltség

Az adatsorból levonható következtetés, hogy az elmúlt 5 évben a jogosultak száma arányaiban kis mértékben változott. A nyilvántartott álláskeresők számának alakulásával arányosan változott a járadékra jogosultak száma is. Átlagosan az 5 évre az volt a jellemző, hogy a regisztráltak 15,5%-a volt jogosult a járadékra. Felveti a kérdést, a fenti számadat, hogy a regisztrált pilisvörösvári rendszeres jövedelem nélkül élő álláskeresők (84,5 %) részesülnek – e valamiféle ellátásban.

Az álláskeresők ellátásai között szerepel az úgynevezett aktív korúak ellátása. Az aktív korúak ellátása a hátrányos munkaerő-piaci helyzetű aktív korú személyek és családjuk részére nyújtott ellátás. Aktív korú a 18. életévét betöltött, de a rá irányadó nyugdíjkorhatárt be nem töltött személy. Az aktív korúak ellátásának két típusa:

- rendszeres szociális segély
- foglalkoztatást helyettesítő támogatás

Rendszeres szociális segélyben és foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma

	rendszeres szociális segélyben részesülők		Foglalkoztatást helyettesítő támogatás (álláskeresési támogatás)		Azoknak a száma, akik 30 nap munkaviszonyt nem tudtak igazolni és az FHT jogosultságtól elesett	Azoknak a száma, akiktől helyi önkormányzati rendelet alapján megvonták a támogatást
	fő	15-64 évesek %-ában	fő	munkanélküliek %-ában		
2008	2	0,00016	2	0,012	0	0
2009	4	0,00032	9	0,29	0	0
2010	7	0,00058	23	0,078	0	0
2011	15	0,0012	60	0,2	3	0
2012	13	n.a	58	0,3	5	0

9. sz. táblázat

Forrás: TeIR, Pest Megyei Kormányhivatal Munkaügyi Központ Budaörsi Kirendeltség helyi adatgyűjtés

A táblázat adatsora azt jelzi, hogy az adott településen a szociális segély és a foglalkoztatást helyettesítő támogatás, mint az aktív korúak támogatása milyen mértékben van jelen. **Aktív korúak ellátására** jogosult, aki munkaképességét legalább 67%-ban elvesztette, aki legalább 50%-os mértékű egészségkárosodást szenvedett, vagy akinek az egészségi állapota a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján nem haladja meg az 50%-os mértéket, vagy a vakok személyi járadékában részesül, vagy fogyatékosági támogatásban részesül vagy akinek esetében a munkanélküli-járadék, álláskeresési járadék, álláskeresési segély, vállalkozói járadék (a továbbiakban együtt: álláskeresési támogatás) folyósítási időtartama lejárt. Jogosult, akinek esetében az álláskeresési támogatás folyósítását keresőtevékenység folytatása miatt a folyósítási idő lejártát megelőzően szüntették meg, és a keresőtevékenységet követően újabb álláskeresési támogatásra nem szerez jogosultságot, vagy aki az aktív korúak ellátása iránti kérelem benyújtását megelőző két évben az állami foglalkoztatási szervvel vagy a rehabilitációs hatósággal legalább egy év időtartamig együttműködött. Szintén jogosult az a személy, akinek esetében az ápolási díj, a gyermekgondozási segély, a gyermeknevelési támogatás, a rendszeres szociális járadék, a bányász dolgozók egészségkárosodási járadéka, az átmeneti járadék, a rehabilitációs járadék, a rokkantsági nyugdíj, a baleseti rokkantsági nyugdíj, a megváltozott munkaképességű személyek ellátása, az ideiglenes özvegyi nyugdíj folyósítása megszűnt, illetve az özvegyi nyugdíj folyósítása - ha már egyik gyermeket sem illeti meg árvaellátás- okból szűnt meg, és közvetlenül a kérelem benyújtását megelőzően az állami foglalkoztatási szervvel vagy a rehabilitációs hatósággal legalább három hónapig együttműködött feltéve, hogy saját maga és családjának megélhetése más módon nem biztosított, és keresőtevékenységet nem folytat.

Rendszeres szociális segélyre jogosult, aki egészségkárosodott személynek minősül, vagy a rá irányadó nyugdíjkorhatárt 5 éven belül betölti, vagy 14 éven aluli kiskorú gyermeket nevel – feltéve, hogy a családban élő gyermekek valamelyikére tekintettel más személy nem részesül gyermekgondozási támogatásban, vagy gyermekgondozási díjban, terhességi-gyermekágyi segélyben- és a gyermek ellátását napközbeni ellátást biztosító intézményben, illetve nyári napközis otthonban, óvodában vagy iskolai napköziben nem tudják biztosítani, vagy a települési önkormányzat rendeletében az aktív korúak ellátására jogosult személyek családi körülményeire, egészségi vagy mentális állapotára tekintettel meghatározott egyéb feltételeknek megfelel.

Foglalkoztatást helyettesítő támogatásra (továbbiakban: FHT) jogosult, akinek az aktív korúak ellátására való jogosultságát megállapították, és nem jogosult rendszeres szociális segélyre. Az állami foglalkoztatási szervnél kéri álláskeresőként történő nyilvántartásba vételét és együttműködik az őt nyilvántartó munkaügyi kirendeltséggel, pilisvörösvári lakos esetén ez a Pest Megyei Kormányhivatal Munkaügyi Központja Budaörsi Kirendeltsége.⁴

Pilisvörösvár esetében a rendszeres szociális segélyben részesülők és a foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülők száma 2008-ban még elenyésző volt. Nem érte el a 15-64 éves lakosság 1%-át. 2008-as évet követően a jogosultak száma mindkét ellátási forma esetében növekedésnek indult. 2011-ben 15 fő részesült rendszeres szociális segélyben és 60 fő foglalkoztatást helyettesítő támogatásban.

A regisztrált munkanélküliek közül kevesebb, mint 1% volt, aki FHT-ben részesült. Az FHT-ben részesülők közül 2011 és 2012-es évben 3 illetve 5 fő volt, aki nem tudta igazolni a FHT folyósításának egyik feltételét, a 30 nap munkaviszonyt, ők elestek az ellátás folyósításától. Önkormányzati rendeletben foglaltak miatt támogatásmegvonás nem történt az elmúlt 5 évben. Pilisvörösvár Önkormányzatának e témában született rendeletének 8.§ (3) bekezdése egyéb feltételként megállapítja, hogy: „A foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülő

⁴ Tájékoztató az aktív korúak ellátására való jogosultság feltételeiről. http://nfsz.munka.hu/engine.aspx?page=allaskeresoknek_munkanelkuli_ellatasok&switch-content=ak_ellatas_aktivkoru&switch-zone=Zone1&switch-render-mode=full, 2013. 05.14.

személy köteles az általa lakott lakást és udvart és az ingatlan előtti járdát rendben tartani, környezetének megfelelő tisztántartásáról gondoskodni.”

3.3 Lakhatás, lakáshoz jutás

Ebben az alfejezetben a lakhatást, a pilisvörösvári lakosság lakhatási körülményeit vizsgáljuk. Pilisvörösvár Város Önkormányzata 47 önkormányzati bérlakással rendelkezik. Komfortnélküli szükséglakások aránya 25,5 %.

Az önkormányzati bérlakásokhoz jutást és a bérlakások helyzetét az önkormányzati lakások és helyiségek bérletére és elidegenítésére vonatkozó szabályokról szóló és többször módosított 8/1997. (VI. 30.) rendelet határozza meg.

A rendelet értelmében önkormányzati bérlakás juttatásban szociális címen az a nagykorú személy részesülhet, aki saját, ill. házastársa, jogcímén önálló bérlakása vagy lakástulajdona nincs, családjában az egy főre eső összes jövedelem tartósan nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 50 %-át. Az önkormányzati lakás szociális alapon történő bérbeadása esetén a bérleti jogviszony határozott időre vagy meghatározott feltétel bekövetkezéséig hozható létre. A szociális feltételek meglétének felülvizsgálata során, amennyiben azok hiánya állapítható meg, úgy a bérleti jogviszony azonnali hatállyal megszűnik, és a bérlő köteles a lakásból kiköltözni és a rendeletben foglaltak szerint leadni.

Az önkormányzat egy évi időtartamra támogatásban részesíti azon szociálisan rászorult családokat és személyeket, akiknél a kérelmező és a vele együtt lakók lakáshasznosításból származó jövedelemmel nem rendelkeznek, a kérelmező és a vele együtt lakók lakhelyének nagysága az alábbi lakásnagyságot nem haladja meg:

- 1 személy esetén maximum 2,0 lakószoba
- 2 személy esetén maximum 2,0 lakószoba
- 3 személy esetén maximum 2,5 lakószoba
- 4 személy esetén maximum 3,0 lakószoba

A továbbiakban minden személy esetében fél szobával emelkedik a maximált lakásnagyság. Támogatásban részesülnek azok, akiknek a lakásfenntartás kiadásai eléri a kérelmező és családja összes jövedelmének 25 %-át, a lakásban egyedül élő, rendszeres nyugellátásban részesülők esetén 20 %-át. Támogatás ugyanazon lakásra csak egy jogosultnak állapítható meg, függetlenül a lakásban élő háztartások és személyek számától.

Pilisvörösvár Város Önkormányzata a lakások és nem lakáscélú helyiségek bérletéről szóló 8/1997. (VI. 30.) önkormányzati rendeletében rendelkezik a lakások megvásárlásának lehetőségéről is. A lakások megvásárolhatóságával az önkormányzat a lakástulajdon szerzését kívánja elősegíteni. Az eddigi bérlakásként funkcionáló lakások megvásárlásához a helyi rendelet különböző kedvezményeket határoz meg a lakást megvásárolni kívánó bérlőnek.

- 15 évi részletfizetés *(Ha a lakást az elővásárlási joggal rendelkező (a továbbiakban jogosult) vásárolja meg, úgy részére a lakás a teljes helyi forgalmi értéknek megfelelő vételáron értékesíthető, melyet egy összegben, vagy kérelemre 15 évi részletfizetési kedvezményel fizethet meg.)*
- Egyösszegű fizetés, vagy határidő előtti törlesztés esetén vételár kedvezmény *(Ha a jogosult a szerződés megkötésekor a vételárat egy összegben megfizeti, úgy a vételár a bérlő által a lakásra fordított és meg nem térített értéknövelő beruházások értékével csökkentett beköltözhető forgalmi érték 90 %-a. Részletfizetési vásárlás esetén a vételár hátralékot a*

szerződésben vállalt határidő előtt kiegyenlíti, őt a vételár hátralék 10 %-ának megfelelő árengedmény illeti meg.)

Önkormányzati ingatlanok tekintetében a bérlők mintegy 30%-ának van valamilyen hátraléka, amely jellemzően néhány ezer forintot tesz ki, de akad már milliós nagyságrendű is. Az összes, lakásállománnyal kapcsolatos kintlévőség megközelíti a 23 millió forintot.

Lakásfenntartási és adósságsökkentési támogatásban részesülők

	lakásfenntartási támogatásban részesítettek száma	adósságsökkentési támogatásban részesülők száma
2008	109	0
2009	132	0
2010	159	0
2011	198	0
2012	249	0

11. sz. táblázat

Forrás: Önkormányzati adatok

A szociálisan rászorulóknak részére az önkormányzat a törvényben meghatározott feltételeknek megfelelően lakásfenntartási támogatást nyújt. Pilisvörösvár lakosságának esetében a lakásfenntartási támogatásban részesülők száma 2008-tól kezdve növekedésnek indult. 2012-es évben már 249 fő részesült lakásfenntartási támogatásban.

A lakások, háztartások problémáinak legfőbb jellemzői a közműdíj hátralék valamint a lakáshitel tartozások felhalmozása. Az adósságkezelési szolgáltatás a szociálisan rászorult személyek részére nyújtott, lakhatást segítő ellátás. A települési önkormányzat határozatában megjelölt időponttól adósságkezelési szolgáltatásban részesítheti az arra rászoruló családot vagy személyt. Pilisvörösvár Város Önkormányzata ilyen támogatást nem nyújt, így a táblázatban ez az érték nulla.

Pilisvörösváron, a közterületen élő hajléktalanok száma 1 fő. A hajléktalan kérdés, a hajléktalanokról való gondoskodás Pilisvörösvár esetében nem kardinális kérdés.

3.4 Telepek, szegregátumok helyzete

A Központi statisztikai Hivatal a 2001-es Népszámlálás utcatömbös adatainak feldolgozásával kísérletet tett egy olyan lehatárolás elkészítésére, amely alkalmas összefüggő területek, városrészek, telepek megragadására, ahol a lakosok helyzete jelentősen rosszabb, mint a település egésze tekintetében. A „rossz” helyzetet több dimenzióban: foglalkoztatottság, iskolai végzettség, lakáskörülmények is vizsgálták. A fenti kritériumok figyelembevételével a KSH egy anti-szegregációs célterületet határolt le Pilisvörösvár esetében, amelyet a Fő utca, a Vásár utca, illetve a Kandó Kálmán utca határol.

Pilisvörösvár Integrált Városfejlesztési Stratégiájában (IVS) feltárt helyzet alapján, Pilisvörösváron a szegregátumok helyzetére a következő jellemző:

A lehatárolás elvégzésekor a KSH által választott módszer szakmailag széles körben elfogadott, ugyanakkor problémát jelent, hogy az intézményeket nem tudja „kezelni”. Pilisvörösvár esetében is ez történt, hiszen a Fő utca mentén, egy frekvenciált, nagyon jó helyen lévő utcatömböt jelöltek ki a statisztikai adatok alapján. Az anti-szegregációs célterületként megjelölt Kandó K. u. – Vásár u. – Fő utca határoltra terület közvetlen szomszédságában működnek a város meghatározó közintézményei, a Művészetek háza, Szakorvosi rendelőintézet, egy utcányira pedig a Vásártéri Német Nemzetiségi Általános

Iskola. Frekventált helyzetű terület mutatói azonban valóban kedvezőtlen helyzetről adnak számot, magas a képzetlen (72,1%) és a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkező (79,3%) aktív korúak aránya. A kedvezőtlen mutatók mögött azonban nem a háztartásokban élő szegény-sorsú emberek rejlenek, hanem a Pest megyei Önkormányzat fenntartásában működő Speciális Otthon lakói. Az intézményben 112 értelmi fogyatékos ellátását biztosítják az otthon felkészült munkatársai. A Speciális Otthonban élő 112 értelmi fogyatékos beteg adatai megjelennek a 2001-es Népszámlálásban, ezért olyan magas – 69,3%– a Fő utca – Vásár utca – Kandó Kálmán u. határolta területen azon aktív korúak (15-59 éves) aránya, akiknek 2001-ben a jövedelemforrásuk kizárólag állami vagy helyi támogatás volt. A KSH által szolgáltatott adatokból az is kitűnik, hogy a lehatárolt terület nem tekinthető klasszikus szegregátumnak, alacsony a munkanélküli ráta (6,5%), és a tartósan munkanélküliek aránya is szembeötlően alacsony (3,2%). Szintén kedvező helyzetről tanúskodik a lakásstatisztika, hiszen a szóban forgó területen a lakások 92,6 százaléka összkomfortos, illetve komfortos és csupán egyetlen egyszobás lakás található a lehatárolt területen.

Tekintettel arra, hogy a szóban forgó területen a kedvezőtlen mutatók hátterében nem a rossz társadalmi, gazdasági helyzetű lakosok térbeli koncentrációja, hanem az értelmi fogyatékosok bentlakásos intézménye fedezhető fel, Pilisvörösvár esetében éppen ezért nem beszélhetünk telepekről, szegregátumokról.

3.5 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A település lakossága az egészségügyi szolgáltatások széles körét eléri a városban, ez a járóbeteg ellátására értendő. Az egészségügyi ellátást illetve a szakorvosi ellátást az Önkormányzat által fenntartott, város szakorvosi rendelőintézete biztosítja, mely komoly térségi szerepet is betölt, hiszen a Szakrendelő ellátási területe kiterjed Pilisszántóra, Pilisszentivánra, Solymárra, Piliscsabára, Pilisjászfalura és Tinnyére is. Hasonló körben – Piliscsaba és Tinnye kivételével-biztosítja az ellátást a mentőállomás és az ott működő orvosi ügyelet. A viszonylag modern épülettel kapcsolatban azonban több probléma is felmerül. Egyrészt sürgető az épület akadálymentesítése, másrészt azonban az épület megközelíthetősége jónak mondható. A szakellátások bővítésre érdekében folyamatos lépéseket teszünk.

Az orvosi ellátás tekintetében az alábbi adatok jellemzik Pilisvörösvárt:

Orvosi alapellátás

	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma	házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma
2008	0	6	2
2009	0	6	2
2010	0	6	2
2011	0	6	2
2012	0	6	2

12. sz. táblázat

Forrás: helyi adatgyűjtés

A település és az ellátási területhez tartozó települések betegeit 6 háziorvos és 2 gyermekorvos látja el. A 6 háziorvos éves szinten átlagosan 60 ezer esetet lát el, ez a szám a gyermekorvosoknál közel 16 ezer.

Pilisvörösvár Város Önkormányzata az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény alapján összefoglalva az alábbiak szerint biztosítja az egészségügyi alapellátást:

- a háziiorvosi, házi gyermekorvosi ellátást 2 gyermekorvossal és 6 háziorvossal kötött Megállapodás alapján,
- a fogorvosi alapellátást 4 fogszakorvossal kötött Megállapodás alapján,
- az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról az OMSZ-al kötött Megállapodás alapján,
- a védőnői ellátásról négy területi védőnő alkalmazásával,
- az iskola-egészségügyi ellátásról 2 gyermekorvossal kötött megállapodással, 1 ifjúsági orvos és két védőnő alkalmazásával.

A települési önkormányzat képviselő-testülete a 6/2005. (IV. 07.) rendeletében megállapította és kialakította az egészségügyi alapellátások körzeteit. A működési körzeteket felülvizsgálta és módosította a 19/2013. (VI. 03.) önkormányzati rendeletével. Az egészségügyi körzetek módosítása, felülvizsgálata jelenleg is folyamatban a külterületek aránytalan felosztása miatt.

A gyógyszertárak elhelyezkedése részben kedvező, a háziiorvosi és szakorvosi rendelőintézet közelében található. Az orvosi rendelőkhöz és a szakorvosi rendelőhöz hasonlóan Pilisvörösvár központjában helyezkednek el, nem a működési körzetben. Az önkormányzati bérleményben működő gyógyszertár felújítása, átépítése, korszerűsítése egy a 2013. évben befejeződő projekt.

Pilisvörösvár lakosságának egészségi állapota az országos átlaghoz hasonló. Sok a szív és érrendszeri, mozgásszervi, légúti, daganatos, allergiában és a cukros megbetegedésben szenvedők száma. A lakosság egy része túltáplált, keveset mozgó, stresszes életmódot folytató.

A járóbeteg szakellátást az önkormányzat az alábbi formákban biztosítja:

Járóbeteg szakellátások

1. belgyógyászat	munkaköralkalmassági
2. EKG	vizsgálat
3. kardiológia	33. bőrgyógyászat
4. sebészet	34. diabetológia
5. érsebészet	35. kúraszerű ellátás
6. nőgyógyászat	
7. fül-orr-gégészeti	
8. szemészet	
9. ideggyógyászat	
10. ortopédia	
11. reumatológia	
12. laboratórium	
13. röntgen	
14. ultrahang	
15. fizioterápia	
16. mozgásterápia	
17. elmegyógyászat	
18. pszichológia	
29. tüdőgyógyászat és allergológia	
gyermek pulmonológia	
30. urológia	
31. osteoporosis ellátás	
32. foglalkozás egészségügyi szolgálat: gépjármű alkalmassági vizsgálat,	

A gyermekorvosi és háziiorvosi rendelők (egy háziiorvosi rendelő-kivételével, melyet a házi orvos saját ingatlanában alakított ki) a Pilisvörösvár Városi Önkormányzat Szakorvosi Rendelőintézettel közös épületben kerültek elhelyezésre.

Az épület túlszűfolt, felújítása és bővítése elengedhetetlen. A mozgáskorlátozottak, mozgásszervi betegségben szenvedők részére a szakrendelők és a háziiorvosi rendelők is nehezen megközelíthetők. Lift az épületben nincs. Bár a szakellátás biztosítása nem az önkormányzat kötelező feladata, az önkormányzat pályázott lift létesítésére és évente keresi a lift megépítésének lehetőségét.

A fizioterápia és gyógytorna helyhiány miatt az intézmény által bérelt helyiségekben nyert elhelyezést a központi épülettől kb. 800 méter távolságra, szintén a városközpontban. A távolság nehezíti a szakorvosok és a gyógytornász kapcsolattartását.

A védőnői szolgálat és az ifjúsági orvos szintén egy különálló épületben látja el feladatát. A védőnői ellátást az alábbi táblázat mutatja be:

Védőnői álláshelyek száma

	védőnői álláshelyek száma <i>(területi védőnő: 4db iskolavédőnő: 2 db)</i>	Egy védőnőre jutó gyermekek száma (0-3 éves korú) <i>(kizárólag a területi védőnők arányában)</i>
2008	4+2	144/ védőnő
2009	4+2	139/ védőnő
2010	4+1	135/ védőnő
2011	4+2	138/ védőnő
2012	4+2	130/ védőnő

13. sz. táblázat

Forrás: önkormányzat adatgyűjtés

Egy védőnőre jutó 0-3 éves életkorú gyermekszám az elmúlt 5 év átlagában 137,2. Pilisvörösvár Város Integrált Városfejlesztési Stratégiájában megfogalmazza, hogy rendkívül fontos szerep hárul a védőnői szolgálatra, hogy valamennyi gyermek megkapja a szükséges védőoltásokat, rendszeresen megjelenjen a státuszfelvételeken, tanácsokkal (higiéniai, táplálkozási, családtervezési, nevelési, stb.) segítsék a kismamákat, jelezzék, ha a gyermek állapota beavatkozást igényel. E tevékenységük során kiemelt figyelmet kell fordítaniuk az alacsony státuszú lakosság gyermekeinek ellátására. Fontos szerep hárul az iskolai védőnőre is, hiszen az iskoláskorú hátrányos helyzetű, és a halmozottan hátrányos helyzetű, mélyszegénységből érkező gyerekek esetében fontos, hogy az alábbi, mindennapi témák terítékre kerüljenek és a gyermekek az iskolában megfelelő információkhoz jussanak. Ezek is hozzájárulnak ahhoz, hogy a hátrányos környezetből érkezők felzárkózhassanak. Az utóbbi időkben olyan témákban hallgathatták előadásokat az általános iskolások, mint a pubertáskori zavarok, alkohol, dohányzás, drog, táplálkozás, tisztálkodás. Ezek természetesen mind prevenció jellegű előadások, amire igen nagy szükség van, hiszen a felsorolt problémák némelyike egyre fiatalabb korosztályokat érintenek.

Az egészségügyi ellátás egyik fontos mutatója a közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma a településen.

A társadalmi szolidaritás elve alapján lehetőség van az ún. közgyógyellátás terhére igénybe venni egyes gyógyító ellátásokat. A közgyógyellátás a szociálisan rászorult személy részére az egészségi állapota megőrzéséhez és helyreállításához kapcsolódó kiadásainak csökkentése érdekében

biztosított hozzájárulás. Közgyógyellátás keretében gyógyító ellátás csak hatályos közgyógyellátási igazolvánnyal vehető igénybe. Közgyógyellátásban valaki három jogcímen részesülhet:

- alanyi jogon
- normatív alapon
- méltányossági alapon

Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma

	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma
2008	397
2009	422
2010	391
2011	423
2012	347

14. sz. táblázat

Forrás: önkormányzati adatok

Az adatokból látható, hogy 2008-2012 között éves szinten átlagosan 396 fő rendelkezett közgyógyellátási igazolvánnyal. 2012-es évet tekintve ez a lakosság 2,8 % - a. Pilisvörösvár Város Önkormányzatának Képviselő-testülete megalkotta a pénzübeli és természetbeni szociális és gyermekjóléti ellátásokról szóló 10/2013. (III. 12.) önkormányzati rendeletét, melyben rendelkezik a következőkről: „Az Önkormányzat a szociálisan rászorult személy részére – ha alanyi, vagy normatív jogon közgyógyellátásra nem lenne jogosult – az egészségi állapota megőrzéséhez és helyreállításához kapcsolódó kiadásainak csökkentése érdekében e rendeletben foglaltak szerint közgyógyellátást biztosít.” Ezáltal a településen – az esélyegyenlőséget elősegítve – biztosított a méltányossági alapon adható közgyógyellátás.

A közétkeztetés kapcsán elmondható, hogy az önkormányzat mind a köznevelési intézményeiben, mind a szociális intézményében megszervezi a közétkeztetést, amely megfelel az érintett korosztály egészséges étrendjére vonatkozó elvárásoknak, biztosítja az egészségi állapotának megfelelő speciális diétát. A szolgáltató minőségi és mennyiségi ellenőrzése folyamatos, szakember bevonásával történik.

Városunk sportéletét a különböző sportegyesületek szervezik. A sportoláshoz való lehetőség korlátozva, de biztosított a településen, a helyi sportpálya ingyenes használatával. Az sportegyesületek és a civil csoportok számára hátrányos, hogy Pilisvörösvár város sem sportcsarnokkal, sem uszodával nem rendelkezik. Az iskolák tornatermeit használják, amennyiben szabad kapacitással rendelkeznek. Az Önkormányzat minden évben több millió forintot fordít civil szervezetek működésének támogatására.

A civil szervezetek, így sportegyesületek támogatását Pilisvörösvár Város Önkormányzata a 29/2007. (IX. 18.) rendeletében szabályozta. Segíti a sportolók részvételét nemzetközi és hazai versenyeken, aktívan részt vesz nemzetközi versenyek lebonyolításában is. A sportegyesületek száma az elmúlt 10 év alatt jelentősen megemelkedett, ma már a futball után a kézilabda, hegyi kerékpározás, futás, lovaglás, úszás, galambászat terén is jelentősen hazai és nemzetközi eredményekkel büszkélkedhetünk. Jelenleg 7 sportegyesület tevékenykedik a településen. Sport szempontból több kiemelkedő név is kötődik Pilisvörösvárhoz. Kiemelendő két olimpikonunk, akik

a 2012-es Londoni olimpián sikeresen részt vettek, ők Benkó Barbara hegyikerékpáros és Fazekas Krisztina olimpiai-bajnok kajakozó.

Közösségépítő, a sportolási és a szabadidős tevékenységeknek színteret biztosít idősöknek, fiataloknak és családoknak egyaránt a 2009. évben átadott hat játszótér és a két park.

Pilisvörösvár Város Önkormányzatának Képviselő-testülete megalkotta a Város fejlődést biztosító kulturális és sportközpont létesítéséről szóló I/2003 (I.27.) Kt számú rendeletét, melyben biztosítani kívánja a településfejlődés tényleges eredményeként megvalósuló kulturális és sportközpont megépítéséhez szükséges területet. Ez is bizonyítja, hogy a sporthoz, az egészséges életmódhoz való hozzáférés széleskörű biztosítására törekszik a település.

3.6 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

A közösségi élet színterei sokrétűek Pilisvörösváron. Ide sorolhatók a munkahelyek, az óvodák, az iskolák, a szociális intézmények, a Művészetek Háza (benne a közösségi ház, a civilek háza és a városi könyvtár) a templomok, a játszóterek, a parkok. A Vásár tér, a Hősök tere, a Fő tér, a Templom tér 6 játszótér és 2 park találkozóhelyként szolgál a lakosság számára, illetve rekreációs szerepet tölt be. A közterületek kedvező természeti adottságokkal, értékekkel rendelkeznek.

2010 májusában átadásra került a régóta várt Művészetek Háza, melynek célja, hogy a település és a térség környezeti, szellemi, művészeti értékeit feltárja. A nemzeti ünnepekhez kapcsolódó városi rendezvényeknek, valamint a nemzetiségi hagyományok őrzésére és ápolására helyet adjon. Az intézmény közművelődési koncepciójában a komolyzene, a népszerű könnyűzene, a német és magyar nemzetiségi táncok, a kortárs táncművészet; hagyományos népművészeti kiállítások és a kortárs alkotók tárlatai, valamint színházi előadások egyaránt helyet kapnak. Fontos, hogy a programok minél szélesebb korosztályt szólítsanak meg. Nagy hangsúlyt fektet az intézmény a helyi közösségépítő rendezvények, amatőr művészeti csoportok, egyesületek befogadására is. A Művészetek Háza jelenleg 10 különböző állandó programnak ad helyet.

Pilisvörösváron a közösségi élet színterei között található még a – többek között kiállításoknak helyet adó – Tájház és Mű-hely galéria. A Mű-hely galériában rendszeres kulturális estek, kiállítások, különböző programok várják az érdeklődőket.

Városunk nagy hangsúlyt fektet arra, hogy a közöttünk élt vagy élő személyeket, csoportokat, akik különösen sokat tettek vagy tesznek a helyi közösség kulturálódásáért, elismerésben részesüljenek. Ezért alapította az önkormányzat a Pilisvörösvár Díszpolgára és a Pilisvörösvárért emlékérem kitüntető címeit.

A város vezetésének alapvető célja, hogy minden pilisvörösvári lakos megtalálja azt a közéleti teret, fórumot, ahol tartalmas és igényes művelődésre, kikapcsolódásra van lehetősége. Alapvető cél, a lakosság elégedettségének, jó közérzetének elérése, fenntartása.

3.7. Következtetések, problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során Pilisvörösváron	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A szegregáció kialakulásának megakadályozása.	Prevenció a témában, Pénzbeli és természetbeni juttatások biztosítása az arra rászorulóknak, hogy lakhatási körülményeiket, javítsák, megőrizték.
Szakorvosi Rendelőintézet szolgáltatási körének tovább bővítése.	Pályázati lehetőségek, forrást biztosító lehetőségek figyelése, feltárása, lakossági igényfelmérés.

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

Magyarország Országgyűlése 47/2007 (V.31.) sz. határozatával elfogadta a „Legyen jobb a Gyermeknek 2007-2032” Nemzeti Stratégiát. A Stratégia kiemeli, hogy a gyermek különleges védelmet élvez, amelynek érdekében minden eszközzel biztosítani kell a gyermek jogát olyan életszínvonalhoz, amely lehetővé teszi a testi, szellemi, lelki, erkölcsi és társadalmi fejlődését, kiegészítve azzal, hogy a gyermekek esélyeinek növelése és a gyermekszegénység visszaszorítása a társadalom, az állami és önkormányzati szervek, valamint a civil szerveződések közös érdeke, feladata és felelőssége.

A Stratégia kimondja, hogy a gyermekszegénység elleni küzdelem leghatékonyabb módja a gyermekszegénység kialakulásának megelőzése, amelynek érdekében a jelenleginél hatékonyabb

intézkedésekre van szükség. Magyarország az UNICEF gyermekszegénységet vizsgáló felmérése alapján a 26 ország közül a 9. helyen áll.

4.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl.: gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

Pilisvörösvár jövőjét is – mint egész Magyarországot – a gyermekek jelentik. Ezért számunkra kiemelten fontos a nevelésük, oktatásuk és a megfelelő életkörülmények biztosítása. Minden óvodás kort elért gyermek számára biztosított az óvodai férőhely, az iskolába lépéskor biztosított, hogy minden gyermek a képességeinek megfelelő oktatásban részesüljön. (Egynyelvű és kéttannyelvű osztályok is elérhetők).

Pilisvörösvár népességszerkezete fiatalos. Ezt az alábbi táblázatban szereplő adatok is alátámasztják:

Öregedési index

	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
2001	2 012	2 322	86,6
2008	2 035	2 316	87,8
2009	2 083	2 253	92,4
2010	2 147	2 250	95,4
2011	2 147	2 217	96,8
2012	2 382	2 241	106

16. sz. táblázat

Forrás: TeIR

Magasabb a 0-14 év közöttiek száma, mint a 65 év felettieké. Ez a helyzet esélyegyenlőség szempontjából úgy értelmezhető, hogy mivel fiatalos a népességszerkezet és a gyermekek száma magas, emiatt elsősorban a gyermekek, mint esélyegyenlőség szempontjából érintett csoport nagyobb figyelmet kell, hogy kapjanak, illetve fokozott ellátásuk szükséges. Természetesen ez nem jelenti azt, hogy az idősek, mint célcsoport ne lennének relevánsak. Főként azért, mert a 2012-es évre már nem feltétlenül igaz a fiatalos népességszerkezet, hiszen, ha az index 100 feletti, akkor a 65 év felettiek vannak túlsúlyban az állandó lakosok körében, tehát a város öregedése elindult folyamatként jelentkezik.

A fiatalos népességszerkezethez és a gyermekek magas számához hozzájárul a település vonzereje is. Az adatok alapján Pilisvörösvárra jellemzőbb az odavándorlás, mint az elvándorlás. Éves szinten a városba költözők száma jóval magasabb, mint a városból elköltözőké. A feltárt adatokat az alábbi táblázat mutatja be.

Belföldi vándorlások

	állandó jellegű odavándorlás	elvándorlás	egyenleg
2008	357	270	87
2009	307	240	67
2010	321	234	87
2011	293	226	67
2012	n.a	n.a	n.a

17. sz. táblázat
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A fővárosból és a környékről szívesen telepednek le városunkban. Sok budapesti lakos a külterületen a téliésített „hétvégi házában” él, kiknek az óvodai, iskolai és orvosi ellátást biztosítani kell.

A gyermekek demográfiai helyzetét vizsgálva tisztázni kell, hogy bár még a fenti adatok pozitív képet mutatnak, az élve születések száma a településen a halálózashoz viszonyítva alul maradnak. Az 2008 - 2011 között évente átlagosan 129 gyermek született élve, míg átlagosan évente 168 fő hunyt el. Ez éves szinten azt jelenti, hogy 39 gyermekkel kevesebb született.

Természetes szaporodás

	Élve születések száma	halálózások száma	természetes szaporodás (fő)
2008	141	165	-28
2009	122	163	-43
2010	132	144	-12
2011	121	200	-72
2012	n.a	n.a	n.a

18. sz. táblázat
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Pilisvörösváron a helyi ellátórendszer különféle támogatásokkal és szolgáltatásokkal segíti a családokat a gyermekek nevelésében, a támogatások és a szolgáltatások nyújtásával igyekszik megfelelő védelmet biztosítani. A gyermekek helyzete, esélyegyenlőségük megteremtése minden ágazatra kiterjedő intézkedést igényel. Gyermekeket érintő lehetséges segélyezési formák közé tartozik a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény a kiegészítő gyermekvédelmi támogatás, illetve településünkön a rendkívüli gyermekvédelmi támogatás. A település jegyzőjének hatáskörébe tartozik a kiskorú gyermekek védelembe vétele, illetve a veszélyeztetett kiskorú gyermekek helyzetének feltárása, kezelése.

A gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvényértelmező rendelkezése meghatározza, hogy a veszélyeztetettség „*olyan - a gyermek vagy más személy által tanúsított - magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza.*” A veszélyeztetettséget sokan eltérően értelmezik, ugyanakkor abban mindenki egyetért, hogy az alábbi 4 területre vezethetők vissza a veszélyeztetettség okai:

- anyagi okok: amikor a családban az anyagi, ill. jövedelmi problémák hátrányosan hatnak a gyermek fejlődésére
- környezeti okok: a szülők életvitelében, nevelési tevékenységében, felmerülő negatívumok, amelyek a gyermek megfelelő fejlődését gátolják, akadályozzák.
- magatartási okok: a gyermeknél általában a korábbi veszélyeztetettséget következtében kialakult agresszivitás, bűnözés vagy szorongás, csavargás, pszichés problémák.
- egészségi okok: beteg személy a családban vagy a gyermek betegsége, ami miatt a kiskorú megfelelő fejlődése a családban nem biztosított.⁵

⁵ Fáyné dr Dombi Alice: Gyermekvédelmi prevenció

Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma az elmúlt években drasztikusan megszaporodott. 2012-ben 162 gyermek volt veszélyeztetettnek nyilvánítva. Ez a szám közel hétszerese a 2008-as évben veszélyeztetett kiskorúnak minősítettek számának. Pilisvörösváron a Városi Napos Oldal Szociális Központ 2012. évi beszámolója alapján a gyermekjóléti szolgálat által biztosított pszichológus segítségét több család is igénybe vette a 2012-es évben, hogy megszüntessék, illetve csökkenteni tudják a veszélyeztetettség mértékét.

Említést kell tennünk a gyermekek védelembe vételéről is. A törvényben foglaltaknak megfelelően, „Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, a gyámhatóság a gyermeket védelembe veszi.”

Pilisvörösváron a 18 év alatti védelembe vett illetve veszélyeztetett gyermekek számát az alábbi táblázat mutatja.

Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma

	18 év alattiak száma a népességben	Védelembe vett 18 év alattiak száma	Megszüntetett esetek száma a 18 év alatti védelembe vettek közül	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma
2008	2 819	25	7	25
2009	2 780	33	14	22
2010	2 781	26	12	43
2011	2 774	26	20	48
2012	2. 770	22	20	162

19. sz. táblázat

Forrás: TeIR, KSH Tstar

2012-es évben a 18 év alattiak száma 2 770 fő. Ebből 22 fő volt, aki védelembe lett véve. Ez a 18 év alatti lakosság 0,7 % -a.

Emelkedést mutat a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma. Míg 2008-ban 258 fő részesült ebben a kedvezményben, addig 2012-ben már 429 fő.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Kiegészítő gyermekvédelmi támogatásban részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban részesítettek száma
2008	259	n.a	7	n.a	139
2009	347	n.a	8	n.a	195
2010	338	n.a	6	n.a	266
2011	435	n.a	5	n.a	265
2012	429	n.a	4	n.a	251

20. sz. táblázat

Forrás: Önkormányzati adatok

A jegyző annak a gyermeknek állapítja meg a jogosultságát, akinek családjában az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 140 %-át (2013-ban 39.900,- Ft). Továbbá akkor állapítja meg a jegyző a jogosultságot, amennyiben a gyermeket egyedülálló szülő, illetve más törvényes képviselő gondozza, vagy a gyermek tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos, vagy a nagykorúvá vált gyermek esetén, ha megfelel az egyéb feltételeknek vagy a fentiekbe nem tartozó esetekben annak a gyermeknek, akinek családjában az egy főre jutó jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 130 %-át (2013-ban 37.050,- Ft) feltéve, hogy a vagyoni helyzet vizsgálata során az egy főre jutó vagyon értéke nem haladja meg a törvényben meghatározott értéket.

A települési önkormányzat képviselő-testülete a gyermeket a rendeletében meghatározott mértékű **rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban**, ha a gyermeket gondozó család időszakosan létfenntartási gondokkal küzd, vagy létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került. Pilisvörösvár Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a a pénzbeli és természetbeni szociális és gyermekjóléti ellátásokról szóló 10/2013 (III. 12.) önkormányzati rendeletében meghatározza, hogy a támogatás összege gyermekenként és alkalmanként nem lehet kevesebb ezer forintnál, maximális összege az öregségi nyugdíj 50 %-a lehet. A rendkívüli gyermekvédelmi támogatás természetbeni ellátásként is nyújtható, különösen a védelembe vett gyermek számára, valamint az általános iskolás gyermek tankönyv- és tanszerellátásának támogatására, tandíj-, vagy egészségügyi ellátás költségének térítésére. A Szociális – és Egészségügyi Bizottság természetbeni ellátásként nyújtja a támogatást, ha a család elsődleges jövedelemforrása a gyermek(ek) után járó juttatás.

A gyermekeket érintő kedvezmények közé sorolható a **kiegészítő gyermekvédelmi kedvezmény**. Ezt a támogatási formát a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek gyámja kaphatja, ha a gyermek tartására köteles, és nyugellátásban, korhatár előtti ellátásban, szolgálati járandóságban, balettművészeti életjáradékban, átmeneti bányászjáradékban, időskorúak járadékában vagy olyan ellátásban részesül, amely a nyugdíjszerű rendszeres szociális ellátások emeléséről szóló jogszabály hatálya alá tartozik. A kiegészítő támogatás havi összege gyermekenként az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 22 %-a 2013. január 1-től 6.270,- Ft.

Pilisvörösváron a kiegészítő gyermekvédelmi támogatásban részesítettek számát a 20. sz. táblázat mutatja be. A számadatok igen változóak. 2012-es évben a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek közül négyen részesültek kiegészítő gyermekvédelmi támogatásban. Ez a rendszeres kedvezményben részesülők 0,9 % -a.

A gyermekek egészséges fejlődésének alapfeltétele az egészséges étkezés. A mélyszegénységben élő gyermekek közül otthon sokan nem jutnak hozzá a megfelelő mennyiségű és minőségű táplálékhoz. Ezért nagy jelentősége van annak, hogy egy település biztosítsa az étkeztetést. Pilisvörösváron ingyenes étkeztetésben részesülnek az óvodás és az iskoláskorú gyermekek. Esetükben az alábbi adatok állnak rendelkezésünkre.

Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma, aránya

Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak	Ingyenes tankönyv-ellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma

	száma 1-13. évfolyam					
2008	26	59	65	321	0	50
2009	39	75	60	295	7	53
2010	64	105	57	294	18	67
2011	50	125	44	281	19	0
2012	48	123	48	265	8	0

21. sz. táblázat

Forrás: Önkormányzati adatok

Ingyenes étkeztetésben, az óvodákban évente átlagosan 40 gyermek részesül. 2012-es viszonyokat nézve ez az óvodáskorú gyermekek 9 % - a .

Általános iskolában 2008-tól kezdve a 1-8. évfolyamon tanuló jogosultak száma növekedésnek indult. 2011-ben már közel 126 tanuló volt jogosult. Az általános iskolásoknak ez közel a 23%-a, ami igen magasnak mondható.

A rászoruló középiskolások 50 %-os mértékű kedvezményes étkeztetésre jogosultak. Ingyenes tankönyvellátásban 2012-ben 265 részesült, óvodáztatási támogatásban pedig 8 fő. Az óvodáztatási támogatásban részesülők száma 2012-es évben jóval alacsonyabb volt, mint a megelőző két évben.

A nyári étkeztetés biztosítása szintén egy olyan támogatási forma, mely a hátrányos helyzetben és halmozottan hátrányos helyzetben lévő gyermekek élethelyzetét kívánja elősegíteni. Célja, hogy a gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek étkezése a nyári időszakban is megoldott legyen. Pilisvörösvár Város Önkormányzata 2008-2010 között biztosította a nyári étkeztetést. A három év alatt 170 rászorulónak volt biztosítva a napi egyszeri meleg étkezést.

A gyermekek védelmét szolgálják a **gyermekjóléti alapellátások** is. Pilisvörösváron a Városi Napos Oldal Szociális Központ látja el a gyermekjóléti szolgáltatási feladatokat. A gyermekjóléti szolgálat részeként az igénylők rendelkezésére áll 1 jogi tanácsadó és 1 pszichológus tanácsadó. A gyermekjóléti szolgálatunk minden évben figyelmet fordít arra, hogy a szociális-és gyermekvédelmi tevékenység színvonalas biztosítása érdekében tanácskozást tartson. A tanácskozáson résztvevők átfogóan értékelik a jelzőrendszer éves működését, áttekintik a település gyermekjóléti alapellátásnak valamennyi formáját és szükség szerint javaslatot tesznek a fejlesztésre.

A 2012-es év beszámolója alapján a gyermekjóléti szolgálat az alábbi okok miatt került kapcsolatba a családokkal:

- gyermek igazolatlan hiányzása
- magatartásproblémák
- családi konfliktusok, nevelési gondok.

2012-es évben összesen 179 jelzés érkezett a jelzőrendszerrel. Legtöbb jelzés a közoktatási intézményektől érkezett és azon belül is a középiskoláktól. Az évben 2 szabálysértő fiatalról érkezett jelzés, (1 gyermekkorú, 1 fiatalokorú), egyikük sem állt korábban a szolgálattal kapcsolatban. Bűncselekmény elkövetéséről nem érkezett jelzés szolgálatunkhoz. A lakosság elmondásaiból tudomásunkra jutott több fiatalokorú által elkövetett bűneset is. Az írásos jelzések hiánya részben abból adódik, hogy a nyomozás és a büntető eljárás elhúzódhat, több esetben a nyomozás lezárása vagy az ügyészségre továbbítással egy időben értesítik a szolgálatot. Ezért akár több hónap is eltelhet a bűnelkövetés és a szolgálat értesítése között. A tárgy évben csak 1 esetben érkezett jelzés drogfogyasztó fiatalról, bár ezen a területen nagy a látencia. Egészségügyi intézményektől több esetben kaptunk felkérést, hogy vizsgáljuk meg hazakerülhet-e családjába az újszülött.

A jelzőrendszer működése meghatározó, ugyanis a prevenció első számú eszközének tekinthető.

A közoktatási intézmények is igyekeznek biztosítani a szükséges szakemberállományt. Pilisvörösváron a Német Nemzetiségi Általános Iskolában az alábbi feltételek biztosítottak:

Iskola személyi feltételei

Templom Téri Német Nemzetiségi Általános Iskola, Pilisvörösvár	Fő	Hiányzó létszám
Nem szaktanítást végző tanító	20	0
Szaktanítást végző tanítók száma	7	0
Szaktanítást végző tanárok száma	21	0
Gyógypedagógusok létszáma	3	0
Gyermekvédelmi felelős	0	0
Iskolaorvos	1	0
Logopédus	1	0
Kisegítő személyzet	10,5	0

21. sz. táblázat

Forrás: Önkormányzati adatok

Az iskolában biztosítottak a gyógypedagógusok, illetve egy iskolaorvos és egy logopédus segíti az arra rászoruló gyermekeket. Továbbá biztosított az intézményben a gyógytestnevelés lehetőségének igénybevétele is.

4.2 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékkal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

Pilisvörösvár Város Önkormányzata két általános iskolát működtet. A két általános iskola közül egy a Templom Téri Német Nemzetiségi Általános Iskola az, mely ellátja és helyet ad a sajátos nevelési igényű gyermekeknek.

Pilisvörösváron, két székhelyen működik óvoda további 3 tagóvodával. Az óvodák adatait az alábbi táblázatok intézményekre bontva mutatják.

Óvodai nevelés adatai

ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG:	1 db
Pilisvörösvári Német Nemzetiségi Óvoda (Rákóczi utca 6.)	
Az óvoda telephelyeinek száma	2
Hány településről járnak be a gyermekek	5
Óvodai férőhelyek száma	100
Óvodai csoportok száma	4
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	6 ³⁰ h-tól 17 h-ig

A nyári óvoda-bezárás időtartama: ()	1 hónap	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	9	0
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	9	0
Gyógypedagógusok létszáma	0	0
Dajka/gondozónő	4	0
Kisegítő személyzet	2	0

ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG	1 db	
Pilisvörösvári Német Nemzetiségi Óvoda Széchenyi úti Tagóvodája		
Az óvoda telephelyeinek száma	0	
Hány településről járnak be a gyermekek	5	
Óvodai férőhelyek száma	120	
Óvodai csoportok száma	5	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	6 ³⁰ -tól 17 h-ig	
A nyári óvoda-bezárás időtartama: ()	1 hónap	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	10	0
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	10	0
Gyógypedagógusok létszáma	0	0
Dajka/gondozónő	5,5	0
Kisegítő személyzet	1	0
ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG:	1 db	
Pilisvörösvári Német Nemzetiségi Óvoda Gradus Tagóvodája		
Az óvoda telephelyeinek száma	0	
Hány településről járnak be a gyermekek	8	
Óvodai férőhelyek száma	75	

Óvodai csoportok száma	6	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	6 h-tól 16 h-ig	
A nyári óvoda-bezárás időtartama: ()	1 hónap	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	6	0
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	6	0
Gyógypedagógusok létszáma	0	0
Dajka/gondozónő	3	3
Kisegítő személyzet	0,5	0

ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG		
Ligeti Cseperedő Német Nemzetiségi Óvoda	1 db	
Az óvoda telephelyeinek száma	1	
Hány településről járnak be a gyermekek	4	
Óvodai férőhelyek száma	125	
Óvodai csoportok száma	5	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	6 ³⁰ h-tól 17 ³⁰ h-ig	
A nyári óvoda-bezárás időtartama: ()	1 hónap	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	11	0
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	11	0
Gyógypedagógusok létszáma	0	0
Dajka/gondozónő	5	0
Kisegítő személyzet	2	0
ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG		
Ligeti Cseperedő Német Nemzetiségi Óvoda Szabadság úti Tagóvodája	1 db	
Az óvoda telephelyeinek száma	0	

Hány településről járnak be a gyermekek	3	
Óvodai férőhelyek száma	120	
Óvodai csoportok száma	5	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	6 ³⁰ h-tól 17 ³⁰ h-ig	
A nyári óvoda-bezárás időtartama: ()	1 hónap	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	10	0
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	10	0
Gyógypedagógusok létszáma	0	0
Dajka/gonozónő	5	0
Kisegítő személyzet	1	0

22. sz. táblázat

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

Az óvodáinkba megközelítőleg 5 településről járnak be gyermekek. Az óvodákban összesen 46 óvodapedagógus látja el a napi feladatokat, az ő munkájukat minden óvoda esetében dajkák segítik. Pilisvörösvár Város Önkormányzata a mindenkori kötelező alkalmazotti létszámot biztosítja a nevelési intézmények részére, önként vállalt feladatként biztosított óvodánként egy logopédus státuszt. Gyógypedagógusi feladatok ellátására alkalmazott ember egyik óvodai intézményben sincs. Az óvodáink által biztosított férőhelyek száma összesen 540. Jelenleg minden jelentkező pilisvörösvári lakóhellyel rendelkező 3. életévét betöltött gyermek felvételét biztosítani tudja a fenntartó önkormányzat, úgy hogy a Nktv. Által meghatározott maximális létszámot 20%-al növeli. (A 4.4.6.b. táblázatban lévő adatok az októberi statisztikai adatok, a csoportlétszámok a nevelési év végéig nőnek, a folyamatos felvétel miatt.) A Nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 2014. szeptember 1-i hatálybalépés lépéssel 3 éves kortól kötelezővé válik az óvodai nevelés.

A még nem hatályos az óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet értelmében az óvodai élet személyi feltételeit a következők szerint kell megszervezni: az óvodában, a nevelőmunka középpontjában a gyermek áll. Az óvodában a nevelőmunka kulcsszereplője az óvodapedagógus, akinek személyisége meghatározó a gyermek számára. Jelenléte a nevelés egész időtartamában fontos feltétele az óvodai nevelésnek. Az óvodapedagógus elfogadó, segítő, támogató attitűdje modellt, mintát jelent a gyermek számára. Az óvodapedagógusi tevékenységnek és az óvoda működését segítő nem pedagógus alkalmazottak összehangolt munkájának hozzá kell járulnia az óvodai nevelés eredményességéhez. Pilisvörösvár óvodáiban 30 dajka és egyéb kisegítő személyzet segíti a pedagógusok munkáját. A sajátos nevelési igényű gyermek fejlesztése speciálisan képzett szakember közreműködését igényli.

A német nemzetiséghez tartozó gyermekeket is nevelő óvodában dolgozóknak feladatuk, hogy megvalósítsák a nemzetiségi óvodai nevelés célkitűzéseit. Pilisvörösváron valamennyi óvoda a szülői igények alapján német nemzetiségi nevelést folytató kétnyelvű óvoda. Az óvodapedagógusok

fele, azaz 50%-a rendelkezik a megfelelő német nemzetiségi óvónői szakképesítéssel, így az alapprogramban megfogalmazott elvárás, – miszerint a pedagógusok a nemzetiséghez tartozó gyermekek esetében valósítsák meg a nemzetiségi óvodai nevelés célkitűzéseit – teljesül.

Óvodáink igyekeznek biztosítani a széleskörű és hosszantartó napi nyitva tartás biztosítását, hogy a dolgozó szülők a munkarendhez alkalmazkodva már reggel be tudják vinni gyermekeiket az óvodákban illetve, hogy munkaidő lejártát követően lehetőségük legyen gyermeküket elhozni az óvodából. Az intézmények összességében több mint 11 órányi nyitvatartási idővel rendelkeznek.

Óvodai létszám-megoszlás

Székhely: Pilisvörösvári Német Nemzetiségi Óvoda	Létszám	hh fő	hh arány %	hhh fő	hhh arány %	hh arány a gyermekek összlétszámahoz viszonyítva	hhh arány a gyermekek összlétszámahoz viszonyítva	sajátos nevelési igényű gyermekek létszáma	sajátos nevelési igényű gyermekek aránya a csoport összlétszámahoz viszonyítva
Csoport1	29	2	7 %	0	0	2 %	0	0	0
Csoport 2	28	3	11%	0	0	3%	0	0	0
Csoport 3	28	0	0 %	0	0	0	0	0	0
Csoport 4	29	7	24 %	0	0	6%	0	1	3%
Összesen	114	12	11 %	0	0	11%	0	1	3%
A csoportok összlétszámából a 6 évesnél idősebb gyermekek	48	7	15%	0	0	6%	0	0	0
A csoportok összlétszámából a 7 évesnél idősebb gyermekek (ped. szakszolgálat véleményel)	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Tagóvoda vagy telephely: Széchenyi úti Tagóvoda									
Csoport1	25	2	8%	0	0	2%	0	0	0
Csoport 2	28	3	11%	0	0	3%	0	1	4%
Csoport 3	30	1	3%	0	0	0	0	0	0
Csoport 4	12	6	50%	0	0	5%	0	0	0
Csoport 5	19	3	16%	0	0	3%	0	0	0
Összesen	114	15	13%	0	0	13%	0	1	4%
A csoportok összlétszámából a 6 évesnél idősebb gyermekek	52	8	15%	0	0	7%	0	1	4%
A csoportok összlétszámából a 7 évesnél idősebb gyermekek (ped. szakszolgálat véleményel)	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Gradus Tagóvoda									
Csoport1	22	4	18 %	0	0	6%	0	0	0
Csoport 2	21	8	38 %	0	0	12%	0	0	0
Csoport 3	22	9	41 %	4	18%	14%	6%	0	0
Összesen	65	21	32 %	4	6%	32%	6%	0	0
A csoportok összlétszámából a 6 évesnél idősebb gyermekek	27	9	33 %	2	3%	14%	3%	0	0

A csoportok összlétszámából a 7	0	0	0	0	0	0	0	0	0
évesnél idősebb gyermek (ped. szakszolgálat véleményel)									

Székhely:									
Ligeti Cseperedő Német Nemzetiségi Óvoda	Létszám	hh fő	hh arány %	hhh fő	hhh arány %	hh arány a gyermek összlétszám ához viszonyítva	hhh arány a gyermek összlétszám ához viszonyítva	sajátos nevelési igényű gyerme kek létszám a	sajátos nevelési igényű gyermek aránya a csoport összlétszám ához viszonyítva
Jumbó	26	7	26%	1	4%	7%	1%	0	0
Maci	16	0	0%	1	6%	0%	1%	0	0
Özike	23	3	13%	4	17%	3%	4%	0	0
Mazsola	23	4	17%	1	4%	4%	1%	0	0
Pumukli	19	2	11%	2	11%	1%	2%	0	0
Összesen	107	16	15%	9	8%	15%	8%	0	0
A csoportok összlétszámából a 6 évesnél idősebb gyermekek	14	0	0	0	0	0	0	0	0
A csoportok összlétszámából a 7 évesnél idősebb gyermekek (ped. szakszolgálat véleményel)	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Szabadság úti Tagóvoda									
Nyuszi	20	3	15%	1	5%	2%	1%	0	0
Micimackó	29	2	7%	1	3%	2%	1%	0	0
Katica	28	1	4%	1	4%	1%	1%	0	0
Süni	30	3	10%	1	7%	2%	1%	0	0
Hápi	15	1	7%	0	0	1%	0	0	0
Összesen	122	10	8%	4	3%	8%	3%	0	0
A csoportok összlétszámából a 6 évesnél idősebb gyermekek	26	4	0	0	0	0	0	0	0
A csoportok összlétszámából a 7 évesnél idősebb gyermekek (ped. szakszolgálat véleményel)	0	0	0	0	0	0	0	0	0

24. sz. táblázat

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

Az óvodai létszámmegoszlásból látszik, hogy az egyes óvodákban, tagóvodákban mennyi a hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya. „Legrosszabb” helyzetben a Grádus Tagóvoda van, ugyanis a legtöbb HH és HHH gyermek ebben az óvodában található. A Grádus óvodába járó gyermekek 32 %-a hátrányos helyzetű és 6%-a halmozottan hátrányos. Összeadva a két adatot, a gyerekek közel 40%-a rossz körülmények között élő, hátrányos környezetből érkező. Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek létszámát tekintve második óvoda, ahol magas a számuk a Ligeti Cseperedő Német Nemzetiségi Óvoda. Az ide járó gyermekek 23 % -a HH vagy HHH gyermek. A Pilisvörösvári Német Nemzetiségi óvoda a Széchenyi utcai tagóvoda és Szabadság utcai tagóvoda estében a HH és a HHH gyermekek aránya 11 %.

Az óvodákban sajátos nevelési igényű gyermekeket is nevelnek. Pilisvörösvár óvodai közül két intézményben található SNI-s gyermek. Ez a Pilisvörösvári Német Nemzetiségi Óvoda (1 sajátos nevelési igényű gyermek, ez az összlétszám 3 %-a) és az intézmény Széchenyi úti tagóvodája (1 SNI-s gyermek, mely az összlétszám 4%-át jelenti).

Pilisvörösvár óvodai intézményeiben az esélyegyenlőség az óvodák dolgozói és az igénybevevő gyermekek és szülők részére és részéről egyaránt biztosított.

A gyermekek helyzetének, esélyegyenlőségének vizsgálatát az óvodán túl az iskolai nevelés kapcsán is vizsgálni kell. Pilisvörösváron jelenleg két általános iskola működik: a Templom Téri Német Nemzetiségi Általános Iskola és a Német Nemzetiségi Általános Iskola.

A statisztikai adatok alapján a Templom Téri Német Nemzetiségi Általános Iskola az, mely esetében magasabb a hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók száma. A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, tanulók nyilvántartása a szülő önkéntesen benyújtott nyilatkozata alapján történik. Tapasztaltból ismert, hogy sok tanuló esetében a szülő nem kíván nyilatkozni arról, hogy gyermekük halmozottan hátrányos helyzetű, így nehéz a valós adatokat vizsgálni. Jellemző jelenség, hogy a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű tanulók szülei – ez első sorban felső tagozatos diákok körében igaz – kérik, hogy gyermekük magántanuló lehessen.

Általános iskolában tanulók száma

	Általános iskola 1-4	Általános iskola 5-8	általános iskolások száma	napközis tanulók száma	
	évfolyamon tanulók száma	évfolyamon tanulók száma		fő	%
	fő	fő	fő	fő	%
2010/2011	586	574	1 160	350	30
2011/2012	553	593	1 146	371	32
2012/2013	674	513	1 187	292	24,5

22. sz. táblázat

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Iskolai körzethatár

Hány körzet van a településen	2 db						
Iskolai körzetenkénti létszám és hh/hhh tanulók megoszlása	A körzet általános iskolába járó tanulók összlétszáma	A körzetbe járó hh tanulók létszáma	A körzetbe járó hh tanulók aránya a körzet tanulóinak összlétszámához viszonyítva (%)	A körzetbe járó hhh tanulók létszáma	A körzetbe járó hhh tanulók aránya a körzet tanulóinak összlétszámához viszonyítva (%)	A körzetbe járó hh tanulók létszáma a település hh tanulóinak összlétszámához viszonyítva	A körzetbe járó hhh tanulók létszáma a település hhh tanulóinak összlétszámához viszonyítva
Német Nemzetiségi Általános Iskola,	405	26	6 %	10	2	2%	1%
Templom Téri Német Nemzetiségi Általános Iskola,	781	124	16 %	9	1 %	10%	1%
Összesen	1186	150	22%	19	3 %	12%	2%

23. sz. táblázat

Forrás: önkormányzati adatok

A két általános iskola adatai jelentős eltérést mutatnak. Igaz ez az adott körzethez tartozó általános iskolában tanuló diákok létszámára és a halmozottan hátrányos helyzetű, hátrányos helyzetű gyerekek megoszlására is. A Német Nemzetiségi Általános Iskolában 405 tanuló jár, ebből 26 fő hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű 10 tanuló.

A Templom Téri Német Nemzetiségi Általános Iskolában közel dupla annyi tanuló jár (781 fő) Többek között a magasabb diákszám magával vonja azt is, hogy a hátrányos helyzetű gyerekek száma is magasabb. 781 tanulóból 124 hátrányos helyzetű tanuló. Visszaülve egy korábbi gondolatra miszerint felső tagozatos hátrányos helyzetű diákok esetében gyakori, hogy magántanulókká válnak, meg kell állapítani, hogy a magántanulóvá válás milyen negatív eredményeket okozhat. Bár számszerűsíthető, mérhető adat nem áll rendelkezésünkre, de megfigyelésekből észlelhető, hogy a magántanulóvá válás –amennyiben nem egészségügyi okra vezethető vissza- a gyerek további életminőségére, lehetőségeire jelentős hatással van. Egyrészt az úgynevezett „kimaradás” lemaradást is okoz, a pozitív fejlesztő környezet a személyiségre pozitívan ható társadalmi kapcsolatok elmaradnak.

Az iskolák esetében a lemorzsolódási mutatók árulkodók. Egyrészt a munkaerő-piaci kihatásuk, másrészt az iskolai megtartó erejét is mutatja. Az alábbi táblázat azoknak az arányát mutatja be, akik a 8. évfolyamot nappali oktatásban eredményesen befejezték.

A 8. évfolyamot eredményesen befejezettek a nappali oktatásban

	8. évfolyamot eredményesen befejezettek száma / aránya a nappali rendszerű oktatásban
Templom Téri Német Nemzetiségi Általános Iskola, Pilisvörösvár	Fő / %
2010/2011	99% (1 fő kiiratkozott a tanév során)
2011/2012	97% (2 fő kiiratkozott a tanév során)
2012/2013	n.a

24. sz. táblázat

Forrás: Önkormányzati adatok

A 8. évfolyamot eredményesen befejezettek a nappali oktatásban

	8. évfolyamot eredményesen befejezettek száma / aránya a nappali rendszerű oktatásban
Német Nemzetiségi Általános Iskola, Pilisvörösvár	Fő / %
2010/2011	100 %
2011/2012	
2012/2013	n.a

25. sz. táblázat

Forrás: Önkormányzati adatok

A lemorzsolódás az adatok alapján nem jelentős Pilisvörösvár általános iskoláiban. A táblázatok adatai alapján a 2010/2011 és a 2011/2012-es tanévben kizárólag a Templom Téri Német Nemzetiségi Általános Iskolában volt 3 fő, aki nem szerezte meg a 8 általános iskolai végzettséget. A lemorzsolódási mutatók tehát nem számottevők.

2012. május 30-án immár tízedik alkalommal került sor az Országos kompetenciamérésre. A felmérés célja a tanulók szövegértési képességének és matematikai eszköztudásának felmérése mellett a pedagógiai mérés- értékelés módszereinek terjesztése, valamint az iskolák és fenntartóik számára a helyi szintű értékeléshez szükséges adatok biztosítása. 2013-as adatok nem állnak még rendelkezésre, hiszen a mérés napja 2013. május 29. volt. Pilisvörösvár két általános iskolájának 6 és 8 évfolyamon végzett kompetenciamérés adatait az alábbi táblázatok mutatják be.

Kompetenciamérési adatok

Német Nemzetiségi Általános Iskola	2010		2011		2012			2013	
	Iskola átlaga	Országos átlag	Iskola átlaga	Országos átlag	Iskola átlaga	HHH tanulók átlaga	Országos átlag	Iskola átlaga	HHH tanulók átlaga
Szövegértés									
6. évfolyam	1568	1483	1557	1465	1532	0	1472	n.a	n.a
8. évfolyam	1635	1583	1641	1577	1649	0	1567	n.a	n.a
Matematika									

6. évfolyam	1568	1483	1557	1465	1532	0	1472	n.a	n.a
8. évfolyam	1635	1583	1641	1577	1649	0	1567	n.a	n.a

26. sz. táblázat

Forrás: Önkormányzati adatok

Templom Téri Német Nemzetiségi Általános Iskola, Pilisvörösvár	2010		2011		2012		2013			
	Országos kompetencia- mérés eredménye	Iskola átlaga	Országos átlag	Iskola átlaga	Országos átlag	Iskola átlaga	HHH tanulók átlaga	Országos átlag	Iskola átlaga	HHH tanulók átlaga
Szövegértés										
6. évfolyam	1448	1486	1485	1465	1450	1290	1472	n.a	n.a	
8. évfolyam	1593	1583	1585	1577	1505		1567	n.a	n.a	
Matematika										
6. évfolyam	1439	1498	1470	1486	1448	1287	1489	n.a	n.a	
8. évfolyam	1603	1622	1565	1601	1490		1612	n.a	n.a	

27. sz. táblázat

Forrás: Önkormányzati adatok

A Német Nemzetiségi Általános Iskolába járó tanulók az egyes vizsgált évfolyamokon összességében jobb eredményt értek el mind szövegértés, mind matematika területén az országos átlaghoz viszonyítva 2010 – 2012 között. Ugyanez már nem mondható el a Templom Téri Német Nemzetiségi Általános Iskola esetében. A 2010-es évben a 6. évfolyam matematikából és szövegértésből is – bár minimális pontértékkal – de az országos átlag alatt maradt. A 8. évfolyam szövegértésből jobb eredményt produkált az országos átlagnál, viszont matematikában az országos átlag alatt maradt. A 2011-es év javuló tendenciát mutat az iskolai átlag és az országos átlag összehasonlításában. Szövegértést tekintve mind a 6. mind pedig a 8. évfolyamon tanulók átlaga jobb lett az országos eredményénél. A 2011-es évben a 6. évfolyam matematikai képességei voltak azok, melyek elmaradtak az országos átlagtól, mindösszesen 16 pontértékkal. 2012-es év ismételen negatívabb eredményt hozott. a 6. és a 8. évfolyamon mért szövegértési és matematikai képességek minden esetben elmaradtak az országos átlagtól. Legrosszabb eredményt a 8. évfolyamosok szövegértési képességei mutatnak, mivel 62 pontértékkal lemarad az országos átlagtól a hozott eredményük. A Templom Téri Német Nemzetiségi Általános Iskolában a 2012-es évben a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek kompetenciamérési adatai külön is kiemelendők. 6. évfolyamon szövegértés tekintetében 182 pontértékkal maradnak el az országos átlagtól, míg az iskolai átlag tekintetében 160 pontérték a lemaradásuk. Matematikai kompetenciákat nézve az országos átlaghoz képest 202 pontértékkal rosszabb a HHH-s tanulók eredménye. Ez az iskolai átlagtól 161 pontértékkal marad el.

Az általános iskolában járó diákok tankötelezettségüknek eleget téve a 8. évfolyam befejezését követően tanulmányaikat továbbfolytatják. Pilisvörösváron a két általános iskolai adatait külön és egyben is érdemes értelmezni.

Továbbtanulási mutatók középfokra nappali tagozaton

	Gimnázium (%)		Szakközépiskola (érettségít adó képzés) (%)		Szakiskolai képzés (%)		Speciális szakiskola (%)		Nem tanult tovább (%)	
	Összlétszám amón belül	HHH-tanulók körében	összlét szám on belül	HHH-tanulók körében	összlét szám on belül	HHH-tanulók körében	összlét szám on belül	HHH-tanulók körében	összlét szám on belül	HHH-tanulók körében
Német Nemzetiségi Általános Iskola, Pilisvörösvár										
2008/2009	69,56%	0	28,26%	0	2,17%	0	0	0	0	0
2009/2010	56,25%	0	39,58%	0	4,16%	100%	0	0	0	0
2010/2011	74,47%	0	17,02%	0	8,51%	0	0	0	0	0
2011/2012	75,61%	0	14,63%	0	9,76%	0	0	0	0	0
országos átlag: 2011/2012	34,00%		35,00%		29,00%		2,00%			

28. sz. táblázat

Forrás: Önkormányzati adatok

	Gimnázium (%)		Szakközépiskola (érettségít adó képzés) (%)		Szakiskolai képzés (%)		Speciális szakiskola (%)		Nem tanult tovább (%)	
	Összlét- szám on belül	HHH- tanulók körében	Összlét- szám on belül	HHH- tanulók körében	Összlét- szám on belül	HHH- tanulók körében	Összlét- szám on belül	HHH- tanulók körében	Összlét- szám on belül	HHH- tanulók körében
Templom Téri Német Nemzetiségi Általános Iskola,										
2008/2009	36%	0	49%	0	15%	0	0	0	0	0
2009/2010	27%	0	48%	0	25%	0	0	0	0	0
2010/2011	42%	0	44%	0	14%	0	0	0	0	0
2011/2012	30%	0	43%	0	27%	0	0	0	0	0
országos átlag: 2011/2012	34,00%		35,00%		29,00%		2,00%			

29. sz. táblázat

Forrás: Önkormányzati adatok

Az adatok jól mutatják, hogy a gimnáziumban vagy szakközépiskolában való továbbtanulás a preferált. A Templom Téri Német Nemzetiségi Általános Iskolában magasabb azoknak a száma, akik az érettségít adó szakközépiskolai képzést választják (43 %). Ebben az intézményben az országos átlaghoz igazodnak a továbbtanulási mutatók. A Német Nemzetiségi Általános Iskolai adatai már eltérő képet mutatnak. A gimnáziumban továbbtanulók száma lényegesen magasabb a szakközépiskolában vagy szakiskolában továbbtanulók számához képest. Itt az országos átlagtól eltérő adatok mutatkoznak. A

táblázatban nem szerepelnek azoknak a diákoknak az adatai, aki 8. illetve 6 osztályos gimnáziumban folytatják tanulmányaikat.

3. Következtetések, problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

<i>A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során beazonosított problémák</i>	
<i>beazonosított problémák</i>	<i>fejlesztési lehetőségek</i>
Az óvodákból hiányoznak a fejlesztőpedagógusok.	Folyamatos pályázatfigyelés, lehetőségek feltárása, a szakember alkalmazási feltételeinek megteremtése érdekében.
Nyári étkeztetés önkormányzati támogatása, biztosítása.	Nyári gyermekétkeztetéshez nyújtott kormányzati támogatás folyamatos megpályázása, önrész biztosítása

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

5.1 Nők gazdasági szerepe, esélyegyenlősége

Pilisvörösvár Város Önkormányzata és annak intézményei e program készítésének időpontjában csak kevés adattal rendelkeznek a nemekkel kapcsolatos esetek, helyzetek tekintetében.

A nemek közötti egyenlőség, különbség az élet több területén is vizsgálható. Rendelkezésünkre álló adatok alapján Pilisvörösvár vonatkozásában elsőként a nőkre jellemző foglalkoztatási mutatók kerülnek ismertetésre.

Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

	Munkavállalási korúak száma		Foglalkoztatottak		Munkanélküliek	
	férfiak	nők	férfiak	nők	férfiak	nők
2008	4 800	4 883	4 731	4 784	69	99
2009	3 945	5 796	3 773	5 646	182	152
2010	4 826	4 949	4 672	4 803	154	146
2011	4 853	4 966	4 712	4 816	141	150
2012	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a	n.a

30. sz. táblázat

Forrás: TeIR

A nők száma magasabb a munkavállalási korú lakosságon belül. Ugyanakkor a munkanélküliségre vonatkozó adatokból nem jelenthető ki, hogy egyértelműen magasabb a munkanélküli nők száma a férfiakénál. Köztudott ugyanakkor, hogy nőket hátrányos megkülönböztetés éri többféle szempont miatt. A teljesség igénye nélkül ezek az ismert okok lehetnek:

- pályakezdők szakmai tapasztalatlansága,
- gyermekvállalás miatt kiesnek hosszabb időre a munka világából, kisgyermek/kisgyermek nevelése, adott esetben egyedülálló,

- idősebb nők esetében a változó képzettségi követelmények (45 év felett).

A pályakezdekre vonatkozó munkaügyi adatokból látszik, hogy a nyilvántartott pályakezde nők száma magasabb, mint a férfiaké, ez a 2008 – 2012 közötti időszakra igaz.

A pilisvörösvári női lakosok körében foglalkoztatottságukat érintően hátrányos helyzetről az adatok alapján nem beszélhetünk. Sőt: a Polgármesteri Hivatalban és az önkormányzat intézményeiben a nők száma az alkalmazottak között jóval magasabb, mint a férfiaké. (Polgármesteri Hivatalban 48 főből: 41 nő)

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztethetőségét segítő szolgáltatások (pl.: bölcsőde, családi napközi, óvodai férőhelyek; férőhelyhiány, közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

Pilisvörösváron a legnagyobb problémát az önkormányzati bölcsőde hiánya jelenti. A bölcsőde a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény értelmezésében az az intézmény, mely a családban nevelkedő 3 év alatti gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű gondozását, nevelését biztosítja. A bölcsőde intézménye lehetőséget biztosíthat egyéb szolgáltatások igénybevételére is, melyek segíthetik a családokat. Ilyen lehet a speciális tanácsadás, időszakos gyermekfelügyelet, gyermekhotel működtetése.

Az Pilisvörösvár Város Önkormányzatának bölcsőde fenntartására irányuló kötelezettségét a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 94. § (3) bekezdés a) pontja írja elő. Ugyanakkor Önkormányzatunk bölcsőde építéséhez nem rendelkezik forrással. A hat éve folyamatosan csökkenő állami normatíva mellett a meglévő intézményeink is csak erőn felüli áldozatok és jelentős hitelfelvétel árán működtethetők. A gazdasági válság miatt az önkormányzat saját bevételei az elmúlt években jelentősen visszaesetek. Az önkormányzatnak nincsen lehetősége újabb évi tíz- vagy százmillióس kötelezettséget vállalni. Egy bölcsőde hitelből való felépítése és működtetése ellehetetlenítené az önkormányzat gazdálkodását, s a többi kötelező feladatának ellátását.

Fentiek miatt egy új, intézményi keretek között működő szolgáltatás bevezetését kizárólag állami támogatással vagy pályázati forrásból tudnánk megoldani. Sajnos ilyen forrásokhoz eddig nem sikerült hozzájutnunk, pedig:

Pályázat benyújtása céljából már 2006. évben az engedélyes tervek elkészítette az Önkormányzat. Pályázat benyújtására 2008 júniusában nyílt lehetőség, amellyel azonnal élt az Önkormányzat. Pályázatunk forráshiány miatt elutasításra került.

A Gyvt. módosításával (94. § (8) bekezdése) 2011. január 1-jétől az önkormányzatok a bölcsőde működtetése mellett kötelezettségének családi napközi formájában is eleget tehetnek. Miután az Önkormányzatunk nem rendelkezik olyan ingatlannal, amelyben bölcsőde működtethető lenne, családi napközi megvalósítása a cél.

A családi napközi létrehozásához ismételten pályázati lehetőségek igénybevételéhez nyúlt az Önkormányzat. A pályázat benyújtásához a szakhatósági vélemény kikérésre került, majd az előzetes tervdokumentációt és költségvetést (megvalósítási tanulmányt, szakmai programot. stb.) elkészült. A pályázatot bíráló biztosság településünket jelenlegi információink szerint tartaléklistára helyezte.

Mivel a környező települések sem rendelkeznek bölcsődével a rászoruló szülők a családi napközi által nyújtott lehetőségeket veszik igénybe. A helyi igények kielégítésére magánkezdeményezésekre családi napközök alakultak. Pilisvörösváron ilyen a Bújócska, a Mia-manó, a Fenyves Kuckó családi napközi.

5.3 Családtervezés, anya-és gyermekgondozás területe

A családtervezés, az anya-és gyermekgondozás elsősorban a védőnői munka során kerül előtérbe. Fokozott figyelmet kell fordítani a szociálisan nehéz helyzetben lévő anyákra és gyermekekre. A leendő szülőknek nyújtott tanácsadást a védőnői szolgálat látja el Pilisvörösváron, épp úgy, mint a csecsemőknek és gyermekeknek nyújtott tanácsadást. Ezen túl támogató beszélgetésekkel, családlátogatásokkal, ruhagyűjtési akciókkal stb. segíti a védőnői hálózat a családok életét.

5.4 Nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

A nők elleni erőszak a nők elleni diszkrimináció legszélsőségesebb formája, ám csak egy azok közül. Jellemzően a nőket érő családon belüli erőszak a családon belül is marad. Az ilyen esetekhez kapcsolódó rendőri riasztásokról, feljelentésekről, bíróság által az ügyben hozott ítéletről adatok nem állnak rendelkezésünkre. Azonban a gyermekvédelmi szolgáltatás, a védőnői hálózat illetve a témához kapcsolódó fokozott rendőri tevékenység, illetve a jelzőrendszer működése egyre inkább elősegíti ezen esetek feltárását, illetve hozzájárul ahhoz, hogy az érintettek merjenek és tudjanak hová fordulni problémáikkal.

5.5. Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (anyaotthon, átmeneti otthon stb)

Krízishelyzetben – az érintett kora, problémája függvényében – a Napos Oldal Szociális Központjának pszichológusa, jogásza, illetve gyermekjóléti szolgálata vagy családsegítő szolgálata nyújt segítséget a hozzá fordulók részére a gyermekjóléti szolgálat által működtetett helyettes szülő biztosításával, vagy megfelelő átmeneti otthon felkutatásával (családi-, anyaotthon, stb).

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Az önkormányzat, illetve a Polgármesteri Hivatal Pilisvörösváron jó példaként szolgál és erősíti a nők társadalmi szerepvállalását. A 12 fős összlétszámú képviselő testületben önkormányzati képviselők illetve bizottsági tagok körében négy nő lát el feladatokat. A két alpolgármester közül az egyik hölgy. A polgármesteri hivatal jegyzői pozícióját szintén nő tölti be. A hivatal középvezetőinek 100 %-a nő. A 2010. október 3-án Pilisvörösvár Városban megválasztott Német Nemzetiségi Önkormányzat elnöksége illetve taglétszáma négy főt jelent. Ebből az elnökhelyettes nő és egy másik tag szintén nő. Tehát az önkormányzatot 50%-ban nők alkotják.

Pilisvörösváron a helyi művészek sorában számos hölgyet köszönhetünk. A sportközéletben sikereket elért pilisvörösváriak szintén jelentő a hölgyek aránya.

5.7. Következtetések, problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során Pilisvörösváron	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Az anyák munkaerőpiacra történő visszatérése problémás a bölcsődei, családi napközis ellátás támogatásának hiánya miatt.	Gyermekek napközbeni ellátását biztosító önkormányzati intézmény létrehozása.
Feltáratlanok a családi erőszakot elszenvedő nők, számukra a könnyen hozzáférhető és valódi segítséget nyújtó lehetőségek nem biztosítottak.	A szociális munka szintjének fejlesztése, a prevenciós programok célzottabb szervezése, különböző családokkal kapcsolatban álló intézmények között (védőnő, óvónők, gyermekorvos, tanárok,) az információáramlás elősegítése az együttműködés megteremtése.

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl.: száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek)

Esély, esélyegyenlőség vonatkozásában kevésbé szoktunk idősekről beszélni. Az életkorhoz kapcsolódó negatív megkülönböztetés mégis mindennapi életünk része.

Pilisvörösváron a nyugdíjas lakosság száma és nem szerinti megoszlása a következők szerint alakult az elmúlt években:

Nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők száma nemek szerint

	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő férfiak száma	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő nők száma	összes nyugdíjas
2008	1 468	2 251	3 719
2009	1 477	2 240	3 713
2010	1 507	2 195	3 702
2011	1 490	2 242	3 732
2012	n.a	n.a	n.a

31. sz. táblázat

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Lakosságszám tekintetében 2008-2011 között átlagosan 26 % - a lakónépességnek nyugdíjas. Kiemelkedő a nyugdíjas nők száma, mely 2008-2011 között mindig jóval magasabb volt, mint a nyugdíjas férfiak száma. Nyugdíjasok esetében, bár számszerű adatokkal nem rendelkezünk, de köztudott, hogy magas az egyszemélyes háztartások száma. Ezen háztartások nagy részét alacsony nyugdíjjal rendelkező özvegy nők alkotják.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

Az időseket az élet számos területén éri megkülönböztetést, ezek közül kiemelendő a fiatal idősök foglalkoztatásbeli diszkriminációja.

Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén

	Regisztrált munkanélküliek száma	55 év feletti regisztrált munkanélküliek száma		Tartós munkanélküliek száma	55 év feletti tartós munkanélküliek száma	
	fő	fő	%	fő	fő	%
2008	168	16	9,5	11	10	90,9
2009	324	34	10,4	40	34	85
2010	300	47	15,6	59	47	79,6
2011	291	47	16	52	43	82,6
2012	206	49	23,7	36	30	83,3

32. sz. táblázat

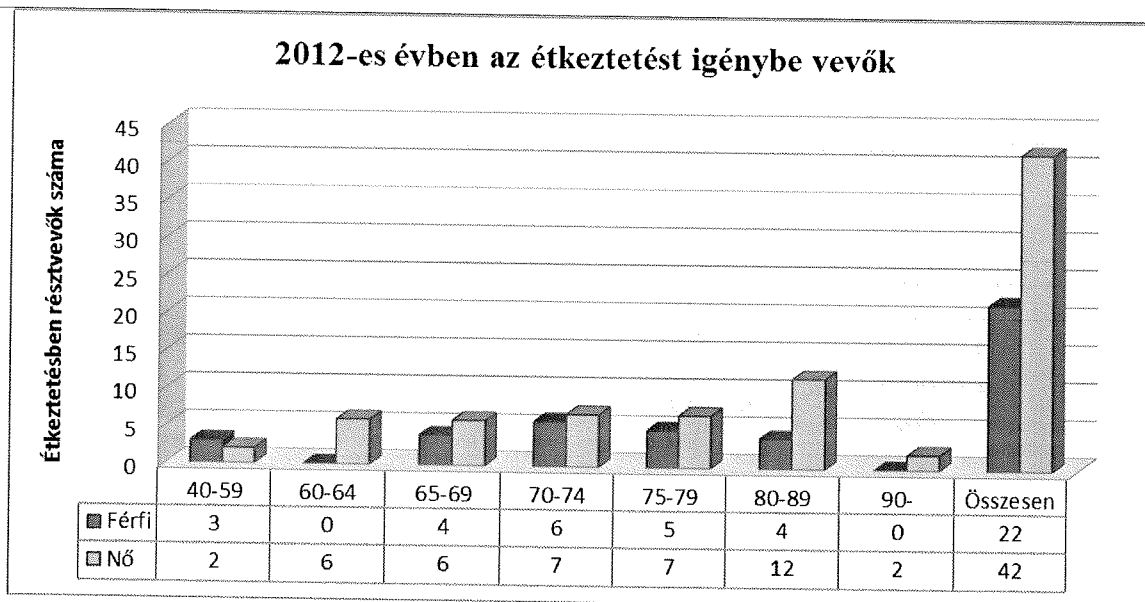
Forrás: TeIR

A regisztrált tartós munkanélküliek között egyértelműen az 55 év feletti foglalnak helyet. Átlagosan a tartós munkanélküliek 85 %-a 55 év feletti, mely óriási szám. Ez a számadat jól mutatja, hogy az 55 év feletti sokkal jobban kitétek a foglalkoztatásbeli diszkriminációnak. A kor alapú megkülönböztetés a munkaerő-piac estében megjelenik, az új álláshely betöltésénél, a létszámcsökkentésnél illetve az elbocsátásoknál.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

Az hogy az idősek hogyan élik meg az évek múlását, az egyedüllétet, nagymértékben függ a társadalom által nyújtott életkörülményektől, az idősekkel szemben tanúsított társadalmi magatartástól. Nehezíti az idősek helyzetét, hogy sokszor a család aktív tagjai távol vannak, vagy elfoglaltak, így kevés idő marad az idősek gondozására, a velük való törődésre. Ennek hatására megnőtt a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások iránti igény.

Pilisvörösváron a Városi Napos Oldal Szociális Központ biztosítja a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátásokat. Ilyen többek között a **szociális étkeztetés**. Napi egyszeri meleg ételt biztosítanak azoknak, akik életkoruk miatt önmaguknak nem tudnák megoldani a meleg étel biztosítását. A 2012-es év adatai alapján főként azok az idősek részesültek ebben a gondoskodási formában, akik egészségi állapotuk miatt vagy családjuktól, gyermekeiktől való távollét miatt önmaguknak nem tudnak már főtt ételt készíteni. Az esélyegyenlőséget biztosítva a diétás étkezés is biztosított az arra rászorulóknak.

1. sz. diagram

Forrás: Beszámoló a Városi Napos Oldal Szociális Központ 2012.évi szakmai tevékenységéről

A gondoskodó tevékenységek között szerepel a **házi segítségnyújtás** is. A gondozás az egyéni igényeknek megfelelően a lakóhelyen végzett tevékenység. Ez a tevékenység magába foglalja az ápolási feladatokat, a vásárlást, ügyintézés, és a pszichés gondozást is. A 2012-es év gyakorlatában egészen részletesen az alábbi feladatok ellátását igényelték az idősek: tisztálkodásban nyújtott segítség, inkontinencia termékek használatában nyújtott segítség, bevásárlás, gyógyszerek felírása, gyógyszerek kiadagolása, hivatalos ügyek intézése, szakrendelésre történő elkísérés, étkezésben segítségnyújtás. Az adományok lehetővé tették azt is, hogy a rászoruló idősek, kerekesszéket, járókeretet, szobavécét napi használati díjért igénybe vegyenek. Ezekhez az eszközökhöz 30 Ft/eszköz/nap díjért jutnak hozzá a rászorulóknak.

Átmeneti elhelyezést biztosító ellátás is igénybe vehető a szociális központ révén. Az átmeneti elhelyezés során folyamatos 24 órás ellátás biztosított azoknak az időskorúaknak, -térítés ellenében - akik önmagukról betegségük miatt, vagy más okból nem képesek gondoskodni illetve ellátásuk családjukban nem biztosított, vagy az átmeneti elhelyezést a család tehermentesítése teszi indokolttá. Hetente és szükség szerinti orvosi ellátást, gyógytorna lehetőségét ingyenesen biztosít az intézmény. 2012-es évben a Beszámoló adatai alapján 40 fő vette igénybe ezt a szolgáltatást. Többségük 70 év feletti ellátott.

Szociális és mentális támogatásra szoruló, önmagukat részben ellátni képes időskorúak számára nappali ellátás részeként **Idősek klubjában** való részvétel biztosított. Reggel otthonukból érkeznek, és délután otthonukba távoznak. Önállóan, gyalogosan kevesen járnak be az intézménybe, mivel a településen belül számukra már nagyok a távolságok, a "besétálás" a környéken lakó, jobb fizikai állapotúakra jellemző. A többség igénybe veszi a reggeli és délutáni szállítási szolgáltatást. A klubéletet sok program jellemzi, melyek önkéntesen választhatók. A Lelki klub heti egyszeri alkalmával az idősek érzelmi, mentális támogatását szolgálja. Gyakran vendégklubok látogatják rendezvényeinket. A 2012-es év során számos rendezvényt szervezett az idősek klubja, ebből 6 bál volt, melyek minden alkalommal nagy sikerűek voltak. Az Kórustalálkozóknak is nagy sikere volt. A

Nyugdíjasklubok Országos Szövetségével rendszeres a kapcsolattartás. Kirándultak időseink Ceglédre, Debrecenbe. Megtartották nemzeti ünnepeinket, melyekre aktívan készültek a klubtagok, ez minden évre jellemző.

A hitélet gyakorlására is lehetőség nyílik, a római katolikus plébánia plébánosa és káplánja havi rendszerességgel tart szentmisét az intézményben. Református istentisztelet is megszervezésre kerül a református hívők részére. Gyakori vendégek az oktatási és nevelési intézményekből a gyerekek. Különböző ünnepek kapcsán fellépésükkel tisztelik meg az időseket. Sikeresek és érdekesek a „sváb délelőtt” programjai, amelyek a Gradus óvodával és vállalkozó kedvű városi idősekkel közösen kerülnek megszervezésre.

Az orvosi ellátás ezen a szakfeladaton is biztosított. Az illetékes házi orvos rendszeres havi előadásokat tart cukorbetegség, keringési problémák, életmóddal összefüggő betegségek kapcsán. Gyógyszer kiírása a házi orvossal, vérnyomás ellenőrzése, vércukorszint ellenőrzése rendszeresen és szükség szerint is megtörténik. Az idős emberek és családtagjaik is örömmel veszik a napközbeni gondoskodást. A mentálhigiénés foglalkozás keretében végzett torna során a prevenció: pneumonia megelőzés légző tornával, a keringés javítása passzív, illetve aktív mobilizációval, passzív kimozzgatással, az általános kondíció megőrzése aktív mozgással. A csoportos tornába bevont demenciát szenvedő, depressziós, esetleg suicid hajlamú, vagy hypermobil idősekkel kapcsolatban nyomon követhető az állapot stagnálása, esetleg javulása a fizikai- lelki- szellemi szinteken is a közösségben végzett változatos gyakorlatok, eszközös foglalkozások hatására.

Pilisvörösváron az idősek helyzetét és a közösségi életük javulását segíti az 1984. december hónapban megalapított és 1985. január 1.-én működését megkezdő Pilisvörösvári Nyugdíjas Klub. A Nyugdíjas Klub öntevékeny módon jött létre, társadalmi alapon működik, önálló szervezet. A klub havi programjaiban törekszik elősegíteni a nyugdíjasok szabadidejének hasznosabb eltöltését. Ennek érdekében szervez különböző rendezvényeket, kirándulásokat, összejöveteleket.

Bár az Önkormányzatnak nem kötelező feladata, de az éves szociális kereten belül eddig minden évben lehetőséget találtak arra, hogy a 70 éven felüli pilisvörösvári nyugdíjasokat Karácsony ünnepe alkalmából 3000-4000 forintos karácsonyi ajándékutalvánnyal köszöntsék. Ez alkalmanként megközelítőleg 4 millió kiadást jelent az Önkormányzatnak.

6.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során Pilisvörösváron	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Magas az egyedül élők aránya.	Az aktivitást, az önállóságot megőrző programok, szolgáltatások szervezése, ezen programok népszerűsítése és elérhetővé tétele a idősklub és egyéb idősekkel kapcsolatban álló intézmény, szerveződés bevonásával.
55 év feletti hátrányos munkaerő-piaci megkülönböztetése.	Helyi működésű intézményekben az 55 év feletti foglalkoztatásának elősegítése.

7. Fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1 A településen fogyatékkal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

A 2011. évi népszámlálás adatai alapján 561 247 fogyatékkal élő ember van Magyarországon, ez a népesség 5,6% -át jelenti. A népesség fogyatékoságtípus szerinti megoszlása alapján elmondható, hogy a mozgássérültek aránya a legnagyobb. Igaz ez településünkre is. A fogyatékoságtípusok közül Pilisvörösváron az értelmileg fogyatékosok száma jelentős még, illetve kisebb számban vannak látás- és hallássérültek.

A fogyatékkal élők helyzetét nehezíti, hogy egyetlen biztos megélhetési forrásuk az alacsony összegű nyugdíj, járadék vagy segély. Ezek a források szűkös megélhetést biztosítanak, és egyáltalán nem biztos, hogy munkavégzéssel jövedelmüket növelni tudják, és ezzel életkörülményeik javításához hozzá tudnak járulni. Sajnálatosan a fogyatékkal élők lakhatási, foglalkoztatási helyzetéről számszerű statisztikai adatok nem állnak rendelkezésünkre, ezért a pontos kép megalkotása nehéz.

Az Európai Unió Alapjogi Chartájának 26. cikke elismeri a fogyatékkal élő személyek jogát az önállóságuk, társadalmi és foglalkozási beilleszkedésük, valamint a közösség életében való részvételük biztosítását célzó intézkedésekre. Az elsődleges cél, hogy a fogyatékkal élők betölthessék állampolgári szerepüket, és elláthassák az ehhez kapcsolódó feladatokat. Hasonlóan fontos, hogy döntési lehetőségeikben, életük irányításában ugyanakkora szabadságot élvezhessenek, mint nem fogyatékos társaik.

A fogyatékos személyek elszigeteltek a társadalomban, így családjaik is jobban elkülönülnek a környezetüktől, ami az értelmi fogyatékosok esetében még jelentősebb. Pilisvörösváron az értelmi fogyatékosok segítésére a Városi Napos Oldal Szociális Központ nappali ellátást biztosít.

Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek

	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma		
	önkormányzati fenntartású intézményben	egyházi fenntartású intézményben	civil fenntartású intézményben
2008	13	n.a	n.a
2009	12	n.a	n.a
2010	14	n.a	n.a
2011	13	n.a	n.a
2012	14	n.a	n.a

33. sz. táblázat

Forrás: Önkormányzati adatgyűjtés

Az ellátottak számát a fenti táblázat mutatja be. A civil fenntartású intézménytől (Épülő Virgonc Gyermekekért Alapítvány) az adatkérés megtörtént, de az adatok szolgáltatására a program megírásának idejében nem került sor.

A Fogyatékosok Nappali Intézményében középsúlyos fogyatékos, önellátásra részben képes személyek ellátása történik (érzékszervi - mozgásfogyatékos és értelmi fogyatékkal élő, valamint autista fiatalok). Két csoportban folyik az egyéni fejlesztő programokra épülő gyógypedagógiai foglalkozás. Az Értelmi Fogyatékosok Napközi Otthonában végzett szakmai munka célja a meglévő társas kapcsolatok erősítése, szociális és kommunikációs készségek fejlesztése, meglévő képességek szintentartása és fejlesztése, szabadidő helyes eltöltésének megismerése és gyakorlati alkalmazása, elemi munkaképesség kialakítása, egyénre szabott speciális támogatás nyújtása, az egyén szintjén az önálló életvitel elsajátítása. A nappali

ellátásnak ez a formája segíti a fogyatékkal élők családtagjait a munkavállalásban, közösségi integrációt jelent, mely jelentős hatással bír a későbbi életszakaszok alakulására.

Az aktív közösségi élet megélését és a helyes testtartás kialakítását segíti a közös torna azoknál, akik együttműködnek. Az úgynevezett foglalkoztató (faház) tárgyi feltételein javítottak az adományok és az előző évek pályázatai. Fontosnak érezzük, hogy a fogyatékos gyermeket nevelő családok mentális terheit csökkentjük.

Több mint 170-en tagjai az Értelmi Fogyatékosokkal Élők és Segítőik Országos Érdekvédelmi Szövetségének, mely szám egy kisvárosi ÉNO esetén egyedülálló.

A 2012-es évben több program is megszervezésre került, többek között állatkerti látogatáson vettek részt a célcsoport tagjai, illetve országos szintű értelmi fogyatékkal élők találkozója került megrendezésre. Megszervezésre került a 2012-es évben is a „Kortalanok” ügyességi vetélkedőjét, ahol az értelmi fogyatékkal élő fiatalok is megmutathatták, hogy mennyire nyitottak a játéokra.

Civil fenntartású intézmény Pilisvörösváron a Virgonc Gyermekház, mely sérült gyermekek nappali ellátását biztosítja. Az ellátás keretein belül terápiás foglalkozásokat szerveznek, ilyen a gyógyító lovas, vízi, kutyás, zenés terápiák, illetve a mozgásfejlesztő konduktív és kognitív terápiák. Normál napközi otthoni nevelés biztosítása értelmi sérült gyermekek részére keresztény nevelési háttérrel, három éves kortól 18 éves korig vehető igénybe. Naponta reggel 7-től este 20 óráig van nyitva, a dolgozó szülők segítése érdekében.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzügyi és természetbeni ellátása, kedvezményei

A szociális ellátásokat igénybevevők között nagy valószínűséggel jelen vannak fogyatékos személyek is, nyilvántartott adattal azonban csak az alábbi ellátásban részesülőkről rendelkezünk: súlyos mozgáskorlátozottak közlekedési támogatása, fogyatékos hozzátartozó ápolása címén kapott.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés.

A közszolgáltatásokat nyújtó intézmények akadálymentesítése Pilisvörösváron folyamatos. Problémás terület a Szakorvosi Rendelőintézet, mely túlszűfolt, felújítása és bővítése elengedhetetlen lenne. Az épületbe való bejutás mozgáskorlátozottak számára lehetséges, ugyanakkor a szakrendelések, házi orvosok már csak nehezen megközelíthetők az emeleti elhelyezkedésük miatt, ahová lifttel feljutni nem lehet, mivel az épület lifttel nem rendelkezik. Pilisvörösváron a Polgármesteri Hivatal épülete a lehetséges mozgáskorlátozottak részére szintén megközelíthető a földszintre való bejutáshoz, ugyanakkor az emelten elhelyezkedő hivatali szervezetegységek már részükről megközelíthetetlenek, hiszen az épületben szintén nincs lift, vagy esetleg lépcsőlift. Mozgáskorlátozott ügyfél esetén az ügyintézők a földszinti ügyfélszolgálati helyiségben találkozhatnak az ügyfelekkel.

Településünkön a Városi Napos Oldal Szociális Központ, és Városi Könyvtár akadálymentesítettsége megvalósult. A Városi Napos Oldal Szociális Központ undvarán mozgássérült parkolók kerültek kialakításra. Többek között a főbejárat akadálymentesített lett, rámpák kialakítására került sor. Megtörtént az infokommunikációs akadálymentesítés is, indukciós hurok került kiépítésre. A Fő utca program keretében a megépült a teljesen akadálymentes új Városi Ügyfélszolgálat, mely 2013. január 1. napjától a Pest Megyei Kormányhivatal Pilisvörösvári Járási Hivatalának ad otthont. A Fő utca program keretében megújult Városi Könyvtárunk is, mely esetében szintén megtörtént a teljes körű akadálymentesítés. A Művészetek Háza teljes körűen akadálymentesített, itt lift is található.

A Fő utca keretében megújultak a járdák. Új burkolatot kaptak a teljes szakaszon, mindkét oldalon. A járdák felújítása során vakvezető sáv került kialakításra, jelezve a lámpás átkelőhelyek helyét. A lámpák működtetésére a látássérültek távkapcsolókat kaptak, mely segíti őket az átkeléseknél. Az óvodák a mozgássérültek számára igénybe vehetőek, az iskolák esetében a földszinten lévő helyiségek használhatók.

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során Pilisvörösváron	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Szakorvosi rendelőintézet akadálymentesítése.	Lépcsőlift, vagy lift kialakítása pályázati forrásból.

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

Pilisvörösváron igen sok, több mint húsz civil szervezet folytat aktív tevékenységet. A helyi lakosság nagy számban képviselteti magát ezekben a szervezésekben, és a civilek programjainak szervezésében, a programokon való részvételben a helyi lakosság az élen jár. Az Önkormányzat a pilisvörösvári társadalmi szervezetek pénzbeli támogatásának módjáról szóló 19/2010 (XI.15) önkormányzati rendeletében pályázati úton támogatja a szervezeteket, és azok rendezvényeit.

Jelentős civil szervezetek a városban: "A tempo" Koncertfúvós Zenekar Közhasznú Egyesület, B-17 Postagalamb Sportegyesület, Adenssa Közhasznú Sporttánc Egyesület, B-19 Magyar Postagalamb Sportegyesület, Gradus Egyesület, Hagyományörző Egyesület, Heimativerein, Kovács László Kertbarát Kör Pilisvörösvár, Látássérültek Pilis Völgye Egyesülete, Liget Polgárőr Egyesület, Lungo Drom Érdekvédelmi Helyi Tagszövetség, Magyar A-49 Postagalamb Sportegyesület, Nagycsaládosok Országos Egyesülete Pilisvörösvári Csoportja, Német Nemzetiségi Kulturális Egyesület (Heimativerein), Német Nemzetiségi Vegyeskórus, Nyugdíjasok Klubja, Pilis Cross Country Club, Pilisi Alkotók Kaptára Egyesület, Pilisvörösvári Horgász Egyesület, Pilisvörösvári Környezetvédő és Természetbarát Egyesület, Pilisvörösvári Labdarúgó Sport Egyesület (PLSE), Pilisvörösvári Német Nemzetiségi Fúvószeneke Közhasznú Egyesület, Pilisvörösvári Német Nemzetiségi Táncegyüttes Közhasznú Egyesület, Pilisvörösvári Szabadidősport Egyesület, Pilisvörösvári Terranova Kézilabda Sportkör, PITE - Pilisvörösvári Ifjúságot Támogató Egyesület, Római Katolikus Egyházközség Caritas Szervezete, Szebb Környezetünkért Egyesület, Tergus Női Labdarúgó Egyesület, V-121 Galambtenyésztő Egyesület

Az önkormányzati döntésekben igyekszünk bevonni a civil szervezódéseket, függetlenségüket elismerjük és tiszteletben tartjuk. Úgy véljük, hogy a civil szervezetekkel való együtt működés jó és gazdagítja a város életét. A tevékenység szempontjából érintett civil szervezeteket bevonjuk az önkormányzati projektekbe is, sőt sokszor számítunk segítségükre. A kölcsönös támogató magatartás aktív civil életet eredményez.

Civil szervezeteink tevékenységeikkel hozzájárulnak az esélyegyenlőség szempontjából releváns célcsoportokhoz kapcsolódó esélyegyenlőségi feladatok ellátásához. Kezdvé az időskorúak kulturálódásától, a hagyományörzésen át egészen a lakosság egészséges életmód megtartásához szükséges sportolási lehetőségeikig.

Pilisvörösvár Város Önkormányzata anyagilag, szakmailag és erkölcsileg is támogatja a 2010-es választásokkor is megalakult Pilisvörösvári Német Nemzetiségi Önkormányzat munkáját. Önkormányzatunk minden évben felülvizsgálja a Pilisvörösvári Német Nemzetiségi Önkormányzattal kötött Együttműködési Megállapodást. A megállapodás keretében az önkormányzat biztosítja az ott leírtaknak megfelelően a nemzetiségi önkormányzat működését, a nemzetiségek számára a városban elérhető közszolgáltatásokhoz történő egyenlő esélyű hozzáférést, támogatja a nemzetiség szellemi, épített –és tárgyi örökségének védelmét. A Képviselő-testület, bizottságok és önkormányzati intézmények, valamint a Pilisvörösvári Német Nemzetiségi Önkormányzat együttműködése igen jónak, aktívnak és hatékornak mondható, az együttműködést a kölcsönös támogatás, egymás tiszteletben tartása jellemzi.

9. Helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

A helyzetelemzés elkészítésében részt vettek a polgármesteri hivatalban dolgozó szociális igazgatási feladatot ellát kollégák, az oktatási referensi feladatokat ellátó munkatársunk, védőnők, köznevelési intézmények vezetői illetve dolgozói, a Városi Napos Oldal Szociális Központ vezetője, háziorvosok, védőnők. Az adatgyűjtés módszere személyes beszélgetések illetve online adatkérés formájában valósult meg. A társadalmi vita elindítása céljából az esélyegyenlőségi terv az önkormányzat honlapján megtekinthető lesz, így az érdeklődők, az állampolgárok maguk is véleményezhetik. A végleges, elfogadott program szintén a honlapon és a polgármesteri hivatalban nyomtatott formában is hozzáférhető lesz, így az elfogadott intézkedések nyomkövethetővé válnak és a megvalósítás folyamatosan ellenőrizhető lesz.

II. A helyi esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

Az intézkedési tervünk a megjelölt hátrányos helyzetű csoportokra irányul. Programunk célja, hogy a helyzetelemzésben felvetett problémákra megoldásokat kínáljon.

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Szakorvosi Rendelőintézet szolgáltatásainak tovább bővítése	Pályázati lehetőségek, forrást biztosító lehetőségek figyelése, feltárása, lakossági igényfelmérés.
	A szegregáltság kialakulásának megakadályozása	prevenció a témában, a kialakulás megelőzésére törekvés.

Gyermekek	Az óvodákból hiányoznak a fejlesztőpedagógusok	Folyamatos pályázatfigyelés, lehetőségek feltárása a szakember alkalmazási feltételeinek megteremtése érdekében.
	Nyári étkeztetés önkormányzati támogatása, biztosítása	Nyári gyermekétkeztetéshez nyújtott kormányzati támogatás folyamatos megpályázása, önrész biztosítása
Idősek	Magas az egyedül élők aránya	Az aktivitást, az önállóságot megőrző programok, szolgáltatások szervezése, ezen programok népszerűsítése és elérhetővé tétele a idősklub és egyéb idősekkel kapcsolatban álló intézmény, szerveződés bevonásával.
	55 év feletti hátrányos munkaerő-piaci megkülönböztetése	Helyi működésű intézményekben az 55 feletti foglalkoztatásának elősegítése
Nők	Az anyák munkaerőpiacra történő visszatérése problémás a bölcsődei, családi napközis ellátás támogatásának hiánya miatt.	Gyermekek napközbeni ellátását biztosító önkormányzati intézmény létrehozása.
Fogyatékkal élők	Szakorvosi Rendelőintézet akadálymentesítése	Lépcsőlift, vagy lift kiépítése

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésekben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Szegregátum kialakulásának megakadályozása prevencióval.	jegyző, polgármester, esélyegyenlőségi referens, gyermekjóléti szolgálat
	Szakorvosi Rendelőintézet szolgáltatási körének bővítése.	jegyző, polgármester, rendelőintézet igazgató
Gyermekek	Az óvodák részére fejlesztő pedagógus alkalmazását elősegítve folyamatos pályázatfigyelés, lehetőségek feltárása	Óvodavezetők, jegyző, polgármester, oktatási referens.
	Nyári étkeztetésre pályázat	Városi Napos oldal Szociális Központ vezetője, jegyző, polgármester,
Idősek	Az aktivitást, az önállóságot megőrző programok, szolgáltatások szervezése, ezen programok népszerűsítése és elérhetővé tétele a idősklub és egyéb idősekkel kapcsolatban álló intézmény, szerveződés bevonásával.	Pilisvörösvári Nyugdíjas Klub, Városi Napos Oldal Szociális Központ, Szociális és Egészségügyi Bizottság
	Helyi működésű, önkormányzati fenntartású intézményekben az 55 felettek foglalkoztatásának elősegítése	Jegyző, önkormányzati intézmények vezetői
Nők	Gyermekek napközbeni ellátását biztosító önkormányzati intézmény létrehozása.	Képviselő-testület, polgármester
Fogyatékkal élők	Szakorvosi Rendelőintézet akadálymentesítése	Képviselő- testület, polgármester, pályázatbonyolító munkatárs, rendelőintézet igazgatója

Jövőképünk

Pilisvörösvár Város Önkormányzatának legfontosabb célja, hogy a településen élők mindenféle megkülönböztetés és célcsoportban sorolás nélkül a település nyújtotta lehetőségekkel élni tudjanak, az életkörülmények javuljanak és az élet minden területén az

---

egyenlőség biztosított legyen. Célunk egy olyan támogatói környezet megteremtése, ahol a veszélyeztetett célcsoportok kiemelt figyelmet kapnak, ahol a problémákra célzott intézkedésekkel képes a település vezetése válaszolni. Kiemelt területnek tartjuk a gyermekek helyzetét, hiszen ők jelentik a település jövőjét. Éppen ezért célunk, hogy gyermekeinket munkára és tisztességes megélhetésre neveljük, őrizve hagyományaikat, tisztelve a közösséget melyben élnek. Célunk továbbá az esélyteremtő oktatás feltételrendszerének biztosítása. Erősíteni kívánjuk a lakóhelyhez kötődést, küzdünk a társadalmi kirekesztettség ellen. Mindezen célok megvalósítása érdekében esélyegyenlőségi referensi munkakört működtetünk, mely összefogja a céljaink megvalósításához szükséges tevékenységeket.

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	Önkormányzati fenntartású bölcsőde hiánya
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Nincs önkormányzati fenntartású bölcsőde, igény azonban volna rá.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Cél a 0-3 éves korú gyermekek támogatott elhelyezése, Rövidtávú cél: Bölcsőde létesítéséhez kapható támogatások körének felmérése, pályázati lehetőségek feltárása, önerő biztosítására megoldáskeresés. Középtávú: pályázatbenyújtás, sikertelen pályázás esetén alternatív családtámogatási formák kialakítása, hogy a magánkézben lévő bölcsődei szolgáltatókat a rászorulóknak igénybe tudják venni. Hosszú távú: bölcsőde létesítése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Igényfelmérés Az igénybevevők rászorultság alapú rangsorolása (bölcsődei férőhelyek száma miatt fontos) pályázati lehetőségek felkutatása pályázatírás, és benyújtás sikertelen pályázat esetén alternatív támogatási formák kidolgozása
Résztevők és felelős	Felelős: Képviselő- testület
Partnerek	Civil szervezetek, védőnők, gyermekjóléti szolgálat, családsegítők
Határidő(k) pontokba szedve	Igényfelmérés: 30 nap Rászorultság alapú rangsorolás (férőhelyigény felmérés): 30 nap Pályázati lehetőségek felkutatása: folyamatos Pályázatírás, benyújtás: folyamatos, pályázati kiírásnak megfelelően Alternatív támogatási formák kidolgozása: 3 év Bölcsőde létrehozása: várhatóan 2016 (forrásfüggő)
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövidtávon: Működő bölcsőde Középtávon: Bölcsőde kihasználtsága megfelelő, igényt kielégítő Hosszútávon: fenntartható, a helyi igényeket kielégítő bölcsődei intézmény működtetése
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Pályázati lehetőségek hiánya, sikertelen pályázat elbírálás, önerő hiánya, bölcsőde kihasználatlansága. Csökkentésük: alternatív támogatási formák biztosítása, a leendő bölcsőde versenyképességének növelése a magánbölcsődékkel szemben.
Szükséges erőforrások	Humán – bölcsődei szakemberállomány, pénzügyi: önerő a pályázati forrásokhoz való hozzáférés céljából, pályázati források, alternatív támogatási eszközök költségvetési forrás biztosítása.

Intézkedés címe:	Szakorvosi Rendelőintézet szolgáltatási körének tovább bővítése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A Szakorvosi rendelőintézetben nem minden járó beteg szakellátás biztosított
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Rövid távú: a helyben még nem elérhető járó beteg szakellátások iránti igény felmérése, hiányzó szolgáltatások nevesítése Középtávú: Önkormányzat illetve a rendelőintézet erőforrásainak megvizsgálása a bővítés érdekében Hosszú távú: Igény esetén legalább egy ellátással bővíteni a meglévő ellátások körét.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Igényfelmérés Az igényelt ellátás biztosításához szükséges feltételek feltérképezése Az igényelt ellátás finanszírozhatóságának megteremtése, szakemberállomány feltűkrözése Az igényelt ellátás bevezetése a járó beteg szakellátások körébe.
Résztvevők és felelős	Jegyző, Polgármester, Oktatási és intézményi referens, Szakorvosi Rendelőintézet Igazgató
Partnerek	Szakorvosok, szociális intézmények vezetői
Határidő(k) pontokba szedve	Igényfelmérés: 60 nap Igényfelmérés adatainak feldolgozása: 30 nap Finanszírozhatóság megteremtése: folyamatos Igényelt szakemberállomány feltűkrözése: folyamatos Szakellátás bevezetése igény esetén: 2016
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövidtávú: igény koncentrált megjelenése Középtávú: forrás rendelkezése áll, kell szakember is rendelkezésre áll Hosszú távú: szakellátás bevezetése, kihasználtsága a lakosság részéről
Kockázatok és csökkentésük eszközei	szakemberhiány kockázatként jelentkezhet, forráshiány
Szükséges erőforrások	pénzügyi és humán

Intézkedés címe:	Idős, egyedülállók
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Magas az idős, egyedülállók/egyedül élők száma
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Rövid: Civil szervezetek (idősek klubja), szociális intézmények (Szent Erzsébet Otthon, Városi Napos Oldal Szociális Központ) bevonása felkérése, problémamegoldás közös keresése. Középtávú: Az aktivitást, az önállóságot megőrző időskori programok szervezése, annak széleskörű reklámozása.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Hosszú távú: rendszeres időskori, időseknek szóló programok bevezetése a városban (pl.: Kattints rá nagy! számítógépes oktatás)
Résztevők és felelős	Képviselő-testület, intézményvezetők
Partnerek	Nyugdíjas klub, egyéb civil szervezetek, helyi vállalkozók.
Határidő(k) pontokba szedve	Helyi érintett szervezetek felkeresése a témában: folyamatos Időskori programok szervezése: folyamatos Rendszeres programok működtetése: folyamatos
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövidtávú: Érintett intézmények együttműködve bekapcsolódnak a közös problémamegoldásba. Középtávú: Érdeklődést keltő idősprogramok szervezése Hosszú távú: legalább plusz egy időseknek/idősek által szervezett program, mely korábban nem volt a városban., nyugdíjas klub tagjainak száma bővül.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Érdektelenség a programok iránt.
Szükséges erőforrások	pénzügyi és humán

Intézkedés címe:	55 év feletti munkaező-piacon
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Magas a munkaező-piacról tartósan kiszorult 55 év feletti aránya
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Cél: a Pilisvörösváron élő álláskeresőként regisztrált 55 év feletti munkaező-piacra történő visszavezetése, helyi vállalkozások érzékenyítése. Rövidtávú: Kapcsolatfelvétel az illetékes munkaügyi kirendeltséggel, helyi fenntartású intézmények erőforrás igényének felmérése, Középtávú: Önkormányzati fenntartású intézményekben az 55 év feletti munkavállalók számának bővítése, helyi vállalkozások érzékenyítése az 55 év feletti álláskereső vonatkozásában. Hosszú távú: 55 év feletti, pilisvörösvári regisztrált álláskereső száma csökken
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Kapcsolatfelvétel a munkaügyi központtal Munkaügyi központ közreműködésével az érintett 55 év felettiakkal való kapcsolatfelvétel, munkaező -piaci helyzetük felmérése a település munkaező-piaci helyzetének tükrében. Önkormányzati intézmények humánerőforrás igényének felmérése, az 55 év feletti regisztrált pilisvörösváriak elhelyezésének megvizsgálása Helyi vállalkozások érzékenyítése, munkaügyi központtal való együttműködés segítségével.
Résztevők és felelős	Jegyző, humánerőforrás referens,
Partnerek	Pest Megyei Kormányhivatal Munkaügyi Központjának Budaörsi Kirendeltsége, önkormányzati intézmények vezetői
Határidő(k) pontokba szedve	Kapcsolatfelvétel a munkaügyi központtal: 15 munkanap Érintett 55 év felettiakkal való kapcsolatfelvétel: folyamatos Önkormányzati intézmények humánerőforrás igényének felmérése: folyamatos Helyi vállalkozások érzékenyítése: folyamatos
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Rövid: Munkaügyi központtal történő kapcsolatfelvétel és együttműködés kialakítása Középtávú: 55 év feletti pilisvörösvári regisztrált álláskeresővel való együttműködés létrehozása. Hosszútávú: csökken a pilisvörösvári 55 év feletti regisztrált álláskereső száma
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Együttműködés hiánya: munkaügyi kirendeltség, érintett álláskereső részéről.
Szükséges erőforrások	humán: témafelelős

Intézkedés címe:	Szakorvosi Rendelőintézet akadálymentesítése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A Szakorvosi Rendelőintézet – a főbejárat kivételével – nem akadálymentesített, az emeleten elhelyezkedő ellátások elérhetősége korlátozott.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Cél: Szakorvosi Rendelőintézet teljes körű akadálymentesítése Rövidtávú cél: pályázatok, támogatások felkutatása, pályázatbenyújtás Középtávú: alternatív megoldás biztosítása a rászorulóknak, hogy hozzáférjenek a kívánt járó beteg ellátáshoz Hosszú távú: lépcsőlift vagy lift kiépítése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Épület állapotának, infrastruktúrájának feltérképezése, Pályázatok, támogatások feltárása, felkutatása Pályázatbenyújtás Sikeres pályázat esetén a megvalósítás megkezdése (pályázattól függően lift, vagy lépcsőlift) Sikertelen pályázat esetén alternatív segítségnyújtás biztosítása a rászorulóknak
Résztevők és felelős	Képviselő-testület, jegyző, polgármester
Partnerek	Szakorvosi Rendelőintézet Igazgató, Pályázatbonyolító,
Határidő(k) pontokba szedve	Épület állapotának felmérése: 1 év Pályázatok felkutatása: folyamatos Pályázatbenyújtás: folyamatos Sikeres pályázat esetén végrehajtás: folyamatos Alternatív megoldás biztosítása: folyamatos
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A szolgáltatásokhoz való gondtalan hozzáférés a lakosság részéről. Lépcsőlift vagy lift kialakítása.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Forráshiány, megfelelő pályázat hiánya.
Szükséges erőforrások	humán: pályázatíró, pénzügyi

Intézkedés címe:	Óvodából hiányoznak a fejlesztőpedagógusok
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Pilisvörösváron, 2 székhelyen és 3 telephelyen működő óvodai intézményekben nincs fejlesztőpedagógus.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Óvodáinkban a rászoruló gyermekeknek biztosítani a nevelésükhöz, fejlődésükhöz szükséges feltételeket. Rövidtávú: Fejlesztőpedagógus alkalmazási feltételeinek felülvizsgálata, alkalmazáshoz kapcsolódó pályázati lehetőségek felkutatása Középtávú: pályázatbenyújtás, forrásteremtés Hosszú távú: Legalább egy fejlesztőpedagógus állományba állítása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Alkalmazási feltételek felülvizsgálata Pályázati, forrásteremtési lehetőségek felkutatása Pályázatbenyújtás Legalább egy fejlesztőpedagógus alkalmazása
Résztevők és felelős	Képviselő-testület, jegyző, polgármester
Partnerek	Óvodavezetők
Határidő(k) pontokba szedve	Alkalmazási feltételek felülvizsgálata: 90 nap Pályázati, forrásteremtési lehetőségek felkutatása: folyamatos Pályázatbenyújtás: folyamatos Legalább egy fejlesztőpedagógus alkalmazása: 2016
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Sikeres pályázat, legalább egy fejlesztőpedagógus állományba állítása.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Forráshiány, szakemberhiány
Szükséges erőforrások	humán és pénzügyi

Intézkedés címe:	Nyári étkeztetés
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A gyermekek nyári étkeztetését az önkormányzat az elmúlt két évben nem tudta támogatni
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Cél: A gyermekek nyári étkeztetésének támogatása. Rövidtávú cél: A támogatási forrás előteremtéséhez szükséges pályázat felkutatása, pályázat beadása. Középtávú: Sikeres pályázat esetén a nyári étkeztetés megszervezése támogatása Hosszú távú: folyamatosan biztosítva legyen a nyári étkeztetés.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Pályázat felkutatása Pályázat benyújtása Sikeres pályázat esetén az étkeztetés megszervezése, ahhoz anyagi forrás biztosítása
Résztevők és felelős	jegyző, polgármester
Partnerek	Városi Napos Oldal Szociális Központ
Határidő(k) pontokba szedve	Pályázat felkutatása: folyamatos Pályázat benyújtása: folyamatos Sikeres pályázat esetén az étkeztetés megszervezése, ahhoz anyagi forrás biztosítása: azonnal
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Nyári étkeztetés megvalósulása, a rászoruló gyermekek min. 50%-nak bevonásával.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Forráshiány
Szükséges erőforrások	Pénzügyi, humán

Intézkedés címe:	Szegregáció kialakulásának megakadályozása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Pilisvörösváron nem beszélhetünk szegregátumokról, vagy telepekről, ennek az állapotnak a fenntartása a feladat.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Cél: szegregációmentesség megőrzése Rövidtávú: Az Integrált Városfejlesztési tervben feltárt szegregáltság szempontjából veszélyeztetett területek felülvizsgálata. Középtávú: Veszélyek prognosztizálása, anti-szegregációs terv kidolgozása/felülvizsgálata, amely enyhíti a településen belüli esélyegyenlőtlenséget. Hosszú távú: A település szegregációmentességének megőrzése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Veszélyeztetett területek felülvizsgálata Anti-szegregációs terv kidolgozása/felülvizsgálata
Résztevők és felelős	jegyző, polgármester, esélyegyenlőségi referens
Partnerek	Családsegítő, Gyermekjóléti szolgálat,
Határidő(k) pontokba szedve	Veszélyeztetett területek felülvizsgálata: 6 hónap Anti-szegregációs terv kidolgozása/felülvizsgálata: 1 év
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Szegregáció és telepmentes település.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	A város egészére és az egyes városrészekre vonatkozó demográfiai, gazdasági, szociális, oktatási, foglalkoztatottsági, stb. adatok látensége, ezáltal nem a valós helyzetet tükröz és nem valós problémát.
Szükséges erőforrások	humán és pénzügyi

---

2. Összegző táblázat – A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
	Az intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés és felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége									
1	A szegregáltság kialakulásának megakadályozása	Figyelembe véve a település ingatlanpiaci pozícióját, a magas ingatlanárakat, azt mondhatjuk, hogy nem valószínűsíthető más településekről kizoruló kedvezőtlen	Telep és szegregációmentes település.	Pilisvörösvár Integrált Városfejlesztési Stratégiája.	Prevenció témában. Pénzügyi és természetbeni juttatások biztosítása az araszorulóknak, lakhatási körülményeik fenntartására, javítására.	2018.12.31.	Szegregációmentesség	pénzügyi: pénzügyi és természetbeni szociális juttatások biztosítása	

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés és felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
	szociális helyzetű családok letelepedése Pilisvörösváron. Ez egyben azt is jelenti, hogy az anti-szegregációs intézkedéseknek a település rossz helyzetű lakosaira kell irányulni, őket kell fókuszba állítani, helyzetüket								

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés és felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
	javítani.								
2 Szakorvosi rendelőintézet	Szakorvosi Rendelőintézetbe	Minél széleskörűbb		Járóbeteg szakellátások		2018.12.31.	Járóbeteg szakellátások	humán:	

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés és felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
szolgáltatásai	n a járóbeteg-ellátások szakkellátások zöme elérhető, célunk azonban még ellátások bevezetése.	szolgáltatásokhoz jussanak hozzá a helyben élők, így a hiányzó mélyszegények is, aki helyben igénybe tudják venni a járóbeteg-ellátásokat.	bővítése				száma nő.	szakorvos	
II. A gyermekek esélyegyenlősége									
1	Fejlesztőpedagógusok hiánya az intézményeiből	Hiányoznak a város óvodai	Legalább egy fejlesztőpedagógus	Fejlesztőpedagógus alkalmazása		2018.12.31.	Legalább egy fejlesztőpedagógus	Humán: fejlesztőpedagógus Pénzügyi:	

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés és felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
óvodákban	fejlesztő pedagógusok.	alkalmazása.		az óvodákban.			s alkalmazása.	bérijellegű, forrásteremtés	
2 Nyári étkeztetés önkormányzati támogatása.	Nyári étkeztetés önkormányzatokhoz júliusi járó díj rászoruló gyermekek nyári étkeztetéséhez.	Minden évben az önkormányzatokhoz júliusi járó díj rászoruló gyermekek nyári étkeztetéséhez.		Nyári étkeztetés támogatására való pályázat benyújtás, nyári étkeztetés megszervezése Pilisvörösváron.		2018.12.31.	Évente biztosítani tudjuk a nyári étkeztetést legalább a rászoruló gyermekek 50%-ának.	Pénzügyi: étkeztetést finanszírozó forrás	
III. A nők esélyegyenlősége									

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
1 Önkormányzati bölcsőde, családi napközi hiánya	Az anyák munkaerőpiacra történő visszatérése a problémás bölcsődei, családi napközis ellátás támogatásának hiánya miatt.	Önkormányzati bölcsőde, vagy családi napközi létrehozása.		Gyermekek napközbeni ellátását biztosító önkormányzati intézmény létrehozása pályázati forrásból.	2018.12.31.	Bölcsődei vagy családi napközis megteremtéséhez, humán: bölcsődei és bábák alkalmazása, álláshelyeinek megteremtése, és bérjellegű kiadások biztosítása	Pénzügyi: pályázati forrás		
IV. Az idősek esélyegyenlősége									

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés és felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
Magas az egyedül élő aránya	Pilisvörösvárra jellemző, hogy sok az egyedül élő özvegy idős hölgy lakosok száma.	Idős, egyedül élő nők aktivitásának növelése, társadalmi, közösségi életbe való visszavezetésük		Az aktivitást, az önállóságot megőrző programok, szolgáltatások szervezése, ezen programok népszerűsítése és elérhetővé tétele a idősklub és egyéb idősekre kapcsolatban álló intézmény, szerveződések		2018.12.31.	Több időseknek szóló program megvalósítása, pilisvörösvári nyugdíjas klubjának taglétszámának növelése.	pénzügyi, technikai)	

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélygyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés megvalósításának fenntarthatósága
2	55 év feletti alacsony munkaadó-piaci megkülönböztetés	55 év feletti álláskereső visszavezetése a munkaerő-piacra.		Helyi működésű intézményekben az 55 év feletti foglalkoztatásának elősegítése		2018.12.31.	Helyi intézményekben az 55 év feletti foglalkoztatottak száma nő.	humán: a helyi intézményvezetők	
V. A fogyatékkal élők esélygyenlősége									
1	Szakovosi rendelőintézet akadálymentesítése	Szakovosi Fogyatékkal élők gondnokság nélküli hozzájárulásának az egészségügyi	Integrált Városfejlesztési Terv	Lépcsőlift vagy lift kialakítása az épületben.		2018.12.31.	A rendelőintézet látogatók kérdőív felmérés, arra vonatkozóan, hogy	pénzügyi közti erőforrás szükséges; arapénzügyi forrásból	

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés és felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
	emelten elhelyezkedő szakorvosi ellátások megközelíthetetlenek lift hiánya miatt.	szolgáltatásokhoz.						fogyatékkal élővalósítható vagy sem illetve, meg. hogy igénybe vette -e a beépített lépcsőliftet, vagy liftet. Amennyiben az érintett célcsoport képviselői magasabb számban látogatják fejlesztés követően a	

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélygyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés és felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
							rendelőintézetet, máris sikeresnek mondható a fejlesztés.		

3. Megvalósítás

3.1 A megvalósítás előkészítése

Pilisvörösvár Város Önkormányzata az általa fenntartott intézmények vezetőinek feladatul adja, illetve a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partnerként kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósításához járuljanak hozzá munkájukkal, illetve támogassák azt.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat HEP-ban részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akciótterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására HEP Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok kerületünkben maradéktalanul megvalósuljanak.

3.2. A megvalósítás folyamata

Pilisvörösvár Város Önkormányzata a HEP-ben foglaltak megvalósítása érdekében HEP Fórumot hoz létre.

A Fórum tagjai: Szociális és Egészségügyi Bizottság tagjai, Városi Napos Oldal Szociális Központ vezetősége, Védőnői szolgálat, jegyző, oktatási referens, esélyegyenlőségi referens, Szakorvosi Rendelőintézet Igazgató, Óvodavezetők, civilek képviselője.

3.3. A HEP Fórum feladatai:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,

- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakítunk az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára. A munkacsoportok éves munkatervvel rendelkeznek.

3.4. Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.5. Nyilvánosság

A program Képviselő-testületi elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében a Szociális és Egészségügyi Bizottság ülésén fórumot tartunk az egészségügyi, oktatási-nevelési, szociális szakemberek meghívásával. Ezt követően az Esélyegyenlőségi Tervet városi honlapra (www.pilisvorosvar.hu) feltéve várjuk az észrevételeket.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja a HEP nyilvánosságra hozatala is, és a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása civil képviselővel, majd a javaslatokat összesítve megtárgyalja, a Szociális és Egészségügyi Bizottság.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására a városi honlapon évente tájékoztatást adunk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a Képviselő-testület felé, a Szociális és Egészségügyi Bizottságon keresztül informáljuk az intézményeket, az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.6. Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért a Jegyző felel:

- Feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi.
- Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
- Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
- Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
- Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben megtennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása
- a HEP Fórum összehívása és működtetése.

Az intézmények vezetői:

- Felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-ot, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak

3.7. Érvényesülés, módosítás

Amennyiben éves felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a beszámolót a benyújtástól

számított 30 napon belül megtárgyalja és javaslatot tesz a Képviselő-testületének a szükséges intézkedésekre.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén a HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben a HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

A HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

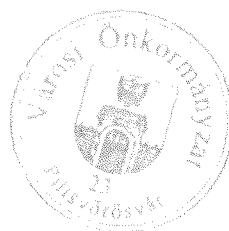
4. Elfogadás módja és dátuma

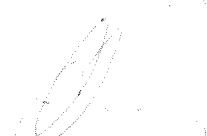
A Pilisvörösvár Város Önkormányzatának Helyi Esélyegyenlőségi Programjának előkészítő szakmai vitája megtörtént a Szociális és Egészségügyi Bizottság 2013. június 24-i kibővített ülésén. Az itt született észrevételek a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítésre kerültek. —

Ezt követően Pilisvörösvár Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és a 144/2013 (VI.27.) Kt. számú határozatával elfogadta.

Pilisvörösvár, 2013. június 28.

Gromon István
polgármester

dr. Krupp Zsuzsanna
jegyző

JEGYZŐKÖNYVI KIVONAT
a Képviselő-testület 2013. június 27-i rendes ülésen
elfogadott határozatáról

Pilisvörösvár Város Önkormányzata Képviselő-testületének 144/2013. (VI. 27.) Kt. sz. határozata új Helyi Esélyegyenlőségi Program elfogadásáról

Pilisvörösvár Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. évi törvényben biztosított jogkörében eljárva úgy dönt, hogy elfogadja Pilisvörösvár Város Önkormányzatának a jelen határozat mellékletét képező, 2013-2018 évekre szóló Helyi Esélyegyenlőségi Programját.

A Képviselő-testület úgy dönt, hogy a Pilisvörösvár Város Önkormányzata Képviselő-testülete Oktatási, Kulturális és Sport Bizottságának 26/2010. (IV. 29.) számú határozatával elfogadott Esélyegyenlőségi Programot hatályon kívül helyezi.

Határidő: azonnal

Felelős: polgármester

A Képviselő-testület fenti határozatát a jelenlévő képviselők (9 fő) 8 igen és 1 tartózkodás szavazatával hozta.

K.m.f.

Gromon István sk.
Polgármester

dr. Krupp Zsuzsanna sk.
Jegyző

Jegyzőkönyv hitelétül: Szklénár Agnes
Pilisvörösvár, 2013. július 2.

Helyi Esélyegyenlőségi Program Felülvizsgálata

Pilisvörösvár Város Önkormányzata

2015. június 25.

Tartalom

Bevezetés	3
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE) Felülvizsgálata, kiegészítése, módosítása	3
1. Jogszabályi háttér bemutatása	3
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	4
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	4
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége.....	5
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége.....	5
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	11
1. A HEP IT részletei	11
4. Elfogadás módja és dátuma.....	11

Bevezetés

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. tv. 31. §-a rendelkezik a helyi esélyegyenlőségi programokról. A tv. 31. §. (1) bek. szerint a települési önkormányzat öt évente öt évre szóló helyi esélyegyenlőségi programot fogadott el, amelyet a 31. §. (4) bek. értelmében:

„A helyi esélyegyenlőségi program időarányos megvalósulását, illetve a tv 31.§ (2) bekezdésében meghatározott helyzet esetleges megváltozását két évente át kell tekinteni, az áttekintés alapján szükség esetén a helyi esélyegyenlőségi programot felül kell vizsgálni, illetve a helyzetelemzést és az intézkedési tervet az új helyzetnek megfelelően kell módosítani.”

A HEP helyzetelemzése és a HEP részét képező Intézkedési Terv felülvizsgálata megtörtént és ez az anyag azokkal a fejezetekkel, részekkel foglalkozik ahol jelentősebb változások történtek az eredeti HEP elfogadása óta. Az eredetileg elfogadott HEP-pel együtt érvényes.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE) Felülvizsgálata, kiegészítése, módosítása

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Változás:

A szociális területet lefedő, a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (Szt.) és a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (Gyvt.) jelentős változáson ment keresztül. A 2013. évi LXXV. törvény és a 197/2013.(VI.13.) Kormányrendelet módosította a fenti jogszabályokat. A törvénymódosítás értelmében 2014. január 1-jétől az átmeneti segély, a temetési segély és a rendkívüli gyermekvédelmi támogatás önálló ellátási formaként megszűnik, és önkormányzati segéllyé olvad össze.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása

Változás:

Pilisvörösvár Város Önkormányzata Képviselő-testületének 10/2013. (III. 12.) önkormányzati rendelete hatályát veszítette. Helyette 2015. március 1. napjától hatályos Pilisvörösvár Város Önkormányzata Képviselő-testületének 4/2015. (II. 27.) önkormányzati rendelete a pénzügyi és természetbeni szociális támogatásokról.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

Változás:

Az állam és az önkormányzat segélyezéssel kapcsolatos feladatai élesen elválasztásra kerültek. A helyi önkormányzatok felelőssége növekedett a helyi közösség szociális biztonságának erősítésében, a szociális segélyek biztosításában. A kötelezően nyújtandó ellátásokat 2015. március 1-től a járási hivatalok állapítják meg. Ezek az ellátások a következők:

- aktív korúak ellátása,
- időskorúak járadéka,
- ápolási díj (alapösszegű, emelt összegű és kiemelt ápolási díj),
- közgyógyellátás (alanyi és normatív formák),
- egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság.

A hatáskörváltozás tehát az aktív korúak ellátását érinti, a felsorolt többi ellátást az eddigiekben is a járási hivatalok állapították meg. Egyéb támogatás biztosításáról a települési önkormányzatok döntenek.

3.5 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Változás:

Új szolgáltatások megjelenése: A lakosság magasabb színvonalú ellátása érdekében 2014-es év folyamán elindult heti 1x4 órában a diabetológiai szakrendelés.

A rendeléshez kapcsolódik a dietetikai szaktanácsadás, heti 1x4 órában, amelyet mindenki igénybe vehet, nem csak a beutalt betegek. Heti 1x4 órában pszichoterápiás rehabilitáció indult. A képalkotó diagnosztikus eljárás heti 1x1 órával bővült, mely keretében ultrahangos nyaki érvizsgálatokat végez az ideggyógyász szakorvos kolléga.

Óraszám bővítése: A heti 1x4 órás bőrgyógyászati szakrendelés óraszám átcsoportosítással heti 2x5 órára emelkedett. A fenti bővítések a lakosság egészségügyi ellátás iránti megnövekedett igényét hivatottak szolgálni.

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

Változás:

Pilisvörösvár Város Önkormányzatának Képviselő-testülete 7/2014. (II. 05.) Kt. sz. határozatával úgy döntött, hogy – enyhítve a bölcsőde hiányát – a Pilisvörösváron engedéllyel működő két családi napközivel feladat-ellátási szerződést köt, mely értelmében csoportonként 20-20 ezer forinttal, összesen havi 80 ezer forinttal járul hozzá a működési költségekhez.

Ezzel a hozzájárulással a napi térítési díjak csökkentek, segítve ezzel azokat a családokat, azokat az anyákat, akik gyermekeiket a napköziben helyezik el.

Pilisvörösvár Város Önkormányzatának Képviselő-testülete 4/2015 (II.05.) Kt. sz. határozatával kiválasztotta a bölcsőde kivitelezőjét és ezzel megindította annak megépítését. Jelenleg a bölcsőde építése folyamatban. Az önkormányzat a bölcsőde építését 100 %-ban önerőből biztosítja. Működésének várható kezdete: 2016 I. félév.

6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Változás/kiegészítő információk:

A Nyugdíjas Klub által szervezett programok köre bővült. 2015-ös évtől újból elindultak a „régik” klubdelutánok a Művészetek Házában, ahol a résztvevők sakk és kártyajátékokban vehetnek részt.

A korábbi, éves gyógyfürdő programok kiegészültek kulturális városlátogatásokkal. Emellett a színházlátogatások is előtérbe kerültek.

A Klub elnökének nyilatkozatából kiderül, hogy a klub létszáma 395 fő, mely létszámról elmondható, hogy évek óta állandó, mivel a „kiöregedett” klubtagok helyét folyamatosan frissnyugdíjasok veszik át. Az újonnan csatlakozni kívánóknak hetente péntekenként lehetőségük van ismerkedni a klubtagokkal az úgynevezett „első fecskék” klubdelutánján.

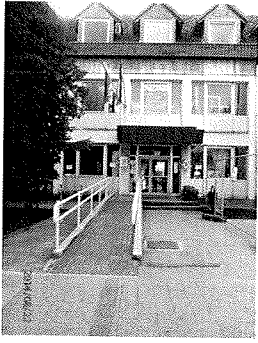
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

Változás:

A pilisvörösvári Szakorvosi Rendelőintézetben elkészült egy korszerű, 13 személyes lift, ami kerekés székes személyek és műtős kocsik szállítására is képes, amelyben utazás közben kellemes halk zene szól, s amely beszél is: hangosan bemondja, hogy melyik szinten járunk. Az idős és a mozgássérült betegeknek mostantól nem kell a lépcsőkön közlekedniük, hanem kényelmesen, lifttel juthatnak el az épületnek mind a négy szintjére – az alagsortól a második emeletig. Megvalósult az épület teljes akadálymentesítése.

Emellett néhány további kiegészítő fejlesztésre is sor került: új, kényelmesebb és biztonságosabb rámpa épült a főbejárat lépcsője mellett. Kialakításra került egy szilárd burkolatú mozgássérült parkoló közvetlenül a bejáratnál. Így a mozgássérültek egészen a bejárat közvetlen közelében tudnak leparkolni.

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Változás
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége											
1	A szegregáltság kialakulásának megakadályozása	Figyelembe véve a település ingatlanpiaci pozícióját, a magas ingatlanárakat, azt mondhatjuk, hogy nem valósítható meg más településekről kiszoruló kedvezőtlen szociális helyzetű családok letelepítése Pilisvörösváron. Ez egyben azt is jelenti, hogy az anti-szegregációs intézkedéseknek a település rossz helyzetű lakosaira kell irányulni, őket kell fókuszba állítani, helyzetüket javítani.	Telep és szegregációmentes település.	Pilisvörösvár Integrált Városfejlesztési Stratégiája.	Prevenció a témában. Pénzügyi és természetbeni juttatások biztosítása az arra rászorulóknak, lakhatási körülményeik fenntartására, javítására.		2018.12.31	Szegregációmentesség	pénzügyi: pénzbeli és természetbeni szociális juttatások biztosítása		Módosítás: Intézkedés felelőse: Képviselő-testület.
2	Szakorvosi rendelőintézet szolgáltatásai	Szakorvosi Rendelőintézetben a járóbeteg szakellátások zöme elérhető, célunk azonban a még hiányzó ellátások bevezetése.	Minél széleskörűbb szolgáltatásokhoz jussanak hozzá a helyben élők, így a mélyszegények is, aki helyben igénybe tudják venni a járóbeteg ellátásokat.		Járóbeteg szakellátások bővítése		2018.12.31	Járóbeteg szakellátások száma nő.	humán: szakorvos		Megvalósult: Igazoló dokumentum: Szakorvosi Rendelőintézet 2014-évi beszámolója

II. A gyermekek esélyegyenlősége

1	Fejlesztőpedagógusok hiánya az óvodákban	Hiányoznak a város óvodái intézményeiből a fejlesztőpedagógusok.	Legalább egy fejlesztőpedagógus alkalmazása.	Fejlesztőpedagógus alkalmazása az óvodákban.	2018.12.31	Legalább egy fejlesztőpedagógus alkalmazása.	Humán: fejlesztőpedagógus Pénzügyi: bérjellegű, forrásteremtés	Módosítás: Intézkedés felelőse: Képviselő-testület.
2	Nyári étkeztetés	Nyári étkeztetés önkormányzati támogatása.	Minden évben az önkormányzat hozzá tudjon járulni a rászoruló gyermekek nyári étkeztetéséhez.	Nyári étkeztetés támogatására való pályázatbenyújtás, nyári étkeztetés megszervezése pillisvörösváron.	2018.12.31	Évente biztosítani tudjuk a nyári étkeztetést legalább a rászoruló gyermekek 50%-nak.	Pénzügyi: étkeztetés finanszírozó forrás	Módosítás: Intézkedés felelőse: Képviselő-testület.
III. A nők esélyegyenlősége								
1	Önkormányzati bölcsőde, családi napközi hiánya	Az anyák munkaerőpiacra történő visszatérése problémás a bölcsődei, családi napközi ellátás támogatásának hiánya miatt.	Önkormányzati bölcsőde, vagy családi napközi létrehozása.	Gyermekek napközbeni ellátását biztosító önkormányzati intézmény létrehozása pályázati forrásból.	2018.12.31	Bölcsődei vagy családi napközi ellátás működtetése és annak 100 %-os kihasználtsága a településen élők részéről.	Pénzügyi: pályázati forrás az intézmény megteremtéséhez, humán: bölcsődei dolgozók álláshelyeinek megteremtése, és bérjellegű kiadások biztosítása	Megvalósítás: folyamatosan, a bölcsőde építése megkezdődött. Működésének várható kezdete 2016. I. félév. Igazoló dokumentumok: KT határozat, fotók, teljesítés igazolások Családi napközi feladat ellátásának anyagi támogatása. Igazoló irat: 7/2014. (II.05) Kt. sz. határozat

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A 2013-ban elfogadott nyolc intézkedés közül négy határidő előtt megvalósult. Sikeresen felépült a szakorvosi rendelőintézet liftje, az épületen további akadálymentesítést szolgáló változtatások történtek.

A lakosság magasabb színvonalú ellátása érdekében új szolgáltatások indultak a szakorvosi rendelőintézetben, mint pl.: a diabetologiai szakrendelés, pszichoterápiás rehabilitáció. Két esetben a rendelés óraszámának növelésére került sor, növelve ezzel az igénybevétel lehetőségét. Ilyen a bőrgyógyászati szakrendelés és a nyaki érvizsgálat.

Pilisvörösvár Város Önkormányzatának Képviselő-testülete 7/2014. (II.05.) Kt. sz. határozatával úgy döntött, hogy két családi napközivel feladat-ellátási szerződést köt, mely értelmében csoportonként 20-20 ezer forinttal, összesen havi 80 ezer forinttal járul hozzá a működési költségekhez.

Az önkormányzati bölcsőde építéséről döntött a Képviselő-testület így a bölcsőde épületének kivitelezése a működéshez szükséges háttér munkák megkezdődtek. A bölcsőde nyitásának várható ideje: 2016 I. félév.

A Pilisvörösvári Nyugdíjas Klub bővítette programjainak számát. Mindenki számára elérhető és az időkori aktivitást növelő tevékenységet végez a klub, mely 395 tagjával az egyik legnagyobb közösség a városban. Már nemcsak az eddig megszokott gyógyfürdő programokkal szolgálnak tagjaik számára, hanem kulturális városlátogatások, színházi előadások is bekerültek a programkínálatba. A programok havi rendszerességgel folynak. Tagfelvétel folyamatos. A Klub nem csak tagjai számára teszi elérhetővé rendezvényeit.

Négy intézkedés esetén a korábban elmaradt felelősök megjelölésre kerültek.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. Pilisvörösvár Város Önkormányzatának Helyi Esélyegyenlőségi Programjának felülvizsgálatának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően beépítettük.

III. Ezt követően Pilisvörösvár Város Önkormányzatának képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Program felülvizsgálatát megvitatta és 92/2015. (VI.25.) számú határozatával elfogadta.

Melléletek:

92/2015 (VI. 25.) sz. Kt. határozat.

Pilisvörösvár, 2015. június 29.

Gromon István
polgármester

dr. Krupp Zsuzsanna
jegyző

JEGYZŐKÖNYVI KIVONAT
a Képviselő-testület 2015. június 25-i rendes ülésén
elfogadott határozatáról

Pilisvörösvár Város Önkormányzata Képviselő-testületének 92/2015. (VI. 25.) Kt. sz. határozata az önkormányzat felülvizsgált Helyi Esélyegyenlőségi Programjának elfogadásáról

Pilisvörösvár Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. évi törvényben biztosított jogkörében eljárva úgy dönt, hogy Pilisvörösvár Város Önkormányzatának jelen határozat mellékletét képező, 2013-2018 évekre szóló felülvizsgált Helyi Esélyegyenlőségi Programját elfogadja.

Határidő: azonnal

Felelős: polgármester

A Képviselő-testület fenti határozatát a jelenlévő képviselők (9 fő) 8 igen és 1 tartózkodás szavazatával hozta.

K.m.f.

Gromon István sk.
Polgármester

dr. Krupp Zsuzsanna sk.
Jegyző

Jegyzőkönyv hitelül: Bányai Gyöngyike
Pilisvörösvár, 2015. június 25.

